

Ì kkayë' Jesucristo tö Juan a, e' tté pakè Apocalipsis

Jesús ttekölpa tsá eköl kiè Juan e' tö yëkkuö i' kit. Ie' bak klöulewā dayēnane kiè Patmos eē. Eē ie' bak senuk mik ie' tö yëkkuö i' kit eṭa.

Jesucristo wák tö Juan ka' ishtök. Ì kōs kkayēne ie' a ena yēne ie' a kabsueie, e' shtök Jesucristo tö ie' ka'. Mik Jesucristo e' kkayë' ie' a kabsueie eṭa e' tö ika' yëkkuö i' shtök Skëkëpa icha erule erule dōka kul sërke ká kuā'kī kuā'kī tso' Asia shuā e'pa a.

E' kīie ṭa Satanás ñippōke Skëköl ṭa wēs e' ukuö miria Juan kēwō ska' ena e' ukuökī, e' paké ie' tö yëkkuö i' kī as Jesús mik erblökwakpa wā ijcher tö Skëköl ena Jesucristo e' alōrakā da'aie Satanás ena iklépa kī.

Shkë'wè

¹ Ttè shtök ye' tso' yëkkuö i' kī e' dör ì kkayë' Skëköl tö Jesucristo a as ie' tö ikkachōne ikanè mēsopa a as ie'pa éna iar tö ì tköraë bet. Ye' kiè Juan, ye' dör Cristo kanè méso. Ie' tö ibiyöchökwak patkë' eköl ye' ska' íyi ikkë kkachök ye' a. ² Ì kōs sué ye' tö, e' shteke ye' tö yëkkuö i' kī seraā. Ye' tö a' a ichè tö e' dör Skëköl ttè mokī, ñies e' dör ttè mokī kkayë' Jesucristo tö e'.

³ Ì shteke ye' tö yëkkuö i' kī, e' wà dōketke bet. E' kuëkī wépa tö iaritseke ena ittseke ena iwà iuteke, ayëcha buaë esepa.

4-5 Ye' tso' yëkkuö i' shtök Skëkëpa Jesús icha eruleë serke ká kua'kí kua'kí dōka kul atē Asia e'pa a. Skëköl ena iWiköl ena Jesucristo, as e'pa er buaë chō ena sene bërë mù a' a. Skëköl e' tso'tke tsawe ta, i'ñe ta, ñies këkraë. Wikölpa Kul* tso' wé Skëköl tkër s'blúie e' wörki. Jesucristo tō Skëköl tté cheke yësyësë këkraë. Ie' dör s'duulewa e' tsá shkenekane sulitane yōki kewe e'. Ie' dör ká ulitane blúpa e'pa blú. Ie' éna se' dalër tajë. Ie' kōtewa, ie' pë tēne se' skéie, e' wa ie' tō se' tsatkée sene sulu nuí ulà a. ⁶ Ie' tō se' shukit as se' dō s'blúpaie ena sacerdotepaie kanablök Skëköl dör ie' yé e' a. Jesucristo olo ta' tajë, ie' diché ta' tajë, as sulitane tō ie' kíkōka këkraë. Es e' idir.

⁷ ¡Ittsó! Jesucristo datse mò a. Sulitane tō ie' sueraë, ñies wépa tō ie' kōtwa, ie' tkë'rakitō kuaböt wa, e'pa tō isueraë. Mik ká ulitane wakpa tō isué, etā ie'pa iuraë siarë suane yōki. Es iwà tkōraë. Es e' idir.

⁸ Skëköl diché ta' tajë íyi ulitane tsata, ie' tso'tke tsawe ta, i'ñe ta, ñies këkraë. Ie' tō ichë: “Ye' dör íyi wì ena íyi bata.”

Juan tō Jesucristo sué kabsueie

⁹ Ye' dör a' yami Juan, e' batsulewa Jesús mik e' wa ye' tso'ñak a' ta wépa blúie Skëköl tso' esepa

* **1:4-5** Wikölpa Kul: Mik yëkkuö i' tō Wikölpa Kul cheke, etā e' wà kiane chë Wiköl Batse'r. Isalema Juan tō ikié es ichoie tō i kaneweke Wiköl Batse'r tō ese dör tsakjē buaë kē i kianeia iki. Apocalipsis 3.1; 4.5; 5.6 saú.

shu_a. Ñies ye' tso'ñak weinuk a' ta ena idalë'ttsök a' ta er bua' wa. Ye' tö s'wöbla'wë Skëköl ttë wa, ñies ye' tö Jesús ttë paké sulitane a, e' kueki ie'pa tö ye' uya'mi senuk dayë nane kië Patmos e' a.
¹⁰ Skëköpa Jesús diwö, e' dör Domingo, e' këwö ska' ta Skëköl Wiköl de ye' ki taië, eta ye' ittse ye' tsikka tö yi ttë ye' ta, e' ttö dör darërëë wës duk blar es.
¹¹ Ie' tö ye' a iché: “Ì sueke be' tö, e' shtë yëkkuö ki ta ipatkömi Skëköpa Jesús icha eruleë serke Éfeso, Esmirna, Pérgamo, Tiatira, Sardes, Filadelfia ena Laodicea e'pa kos a.”

¹² Ye' wötrëe isa_{uk} tö yi ttöke ye' ta, eta bö'wöla wöbastulur döka kul, e' sué ye' tö. E' tulur ituloka yöule orochka wa e' ki. ¹³ Bö'wöla kul shu_a, ye' tö isué tö ì dur s'ditsö suë. Ie' datsi' dör batsië dötsa iklökue ki. Ikiparuo ar icho' mik e' dör oro. ¹⁴ Ie' tsakö dör saruru shuteë wës suiyök es wës mochka saruruë es† Ie' wöbla wër wës bö'wö wöñar es. ¹⁵ Ie' klö wër dalölöë wës tabechka bua'bu_a ba'wë bö' a ena ipaiklë ta iwër dalölöë es. Ie' ttö ttsër wës di' blar taië ákttö mik es. ¹⁶ Ie' ulattö bua'kka a ie' wa bëkwö tso' döka kul. Ie' kkö a tabë dettsa kaoule di'dië wi'kë io'kë. Ie' wö wër dalölöë wës mik diba arke buaë eta diwö wër es.

¹⁷ Mik ye' tö ie' sué, eta ye' anewa wöwakköt ie' klö ska' wës s'duowa es. Erë ie' ulà bua'kka méka ye' ki ta ichéitö ye' a: “Kë be' suanuk. Ye' dör ttë tsá ena ttë bata. ¹⁸ Ye' dör sene michoë e' wák. Ye' du'wa e' tso'ne ttsë'ka kekraë. Ye' wa diché tso' s'duowa ki. S'wimblu ké e' wëkkö yottsä tso' ye' wa. Ie'pa shkeormika ye' a. ¹⁹ Ì tso' i'ñe ta ena ì

† **1:14** suiyök ena mochka: Si'kuaie e' dör lana ena nieve.

kos datseia sueke be' tö e' shtö yëkkuö ki. ²⁰ Bëkwö dökā kul sué be' tö ye' ulattö bua'kka a ñies bö'wöla tulokā yöule orochka wa, e' wà cheke ye' tö be' a i' tā. Bëkwö kul, e' tö Skëköl biyöchökwakpa dökā kul e'pa wà chë. E'pa dör Skëkëpa Jesús icha eruleë serke ká kul a ñe' kkö'nukwakpa. Bö'wöla dökā kul, e' tö Skëkëpa Jesús ichapa eruleë serke ká kul a ñe' wà chë.”

2

Ì ché Jesucristo tö ie' ichapa erule serke Éfeso, e'pa a

¹ Eta ie' tö ye' a iché: “Yëkkuö shtö Skëköl biyöchökwak tso' ye' icha erule serke Éfeso, e'pa kkö'nuk e' a. Yëkkuö e' ki ishtömi ie' a i' es:

‘Yi wā bëkwö kul tso' iulatö bua'kka a, ñies yi shködur bö'wöla tulokā yöule orochka wa, e' shuā, e' tö ichè a' a i' es: ² Wēs a' serke e' kos jcher ye' wā. A' kanēblöke darërëë, a' weirke kos ye' kueki, e' dalë'ttseke a' tö er bua' wa, e' kos jcher ye' wā. Ye' wā ijcher tö pë' sulusipa kë wër a' wa buaë. Wēpa de a' ska' e' chök tö ie'pa dör ye' ttekölpa erë ikachörak, esepa ma'wé a' tö tā a' isué tö ie'pa dör kachökwakpa. ³ A' weirke taië ye' tté kueki, e' dalë'ttseke a' tö er bua' wa, kë ilo'yane a' wā. ⁴ Erë ye' wā ilè tso' ki a' kkatè: a' kë ñi dalëritsöku'ia ena a' kë ye' dalëritsëia wēs kuaë es. ⁵ E' kueki wēs kuaë tā a' éna ye' dalër, ñies wēs kuaë tā a' ñi dalërits e' anú a' éna. A' er mane'úne tā a' senúne wēs a' sene' kuaë es. A' kë er maneone, e' tā ye' datskene bet a' ska' tā a' bö'wöla tulokā e' yerattsā ye' tö. ⁶ Erë ì sulu wambleke Nicolaiwakpa tö e' sueke a'

tö suluë wës ye' tö isueke es, e' tö ye' ttsë'wé buaë.
⁷ ÿ cheke Skëköl Wiköl tö ye' icha eruleë e'pa a, e'
 ttsö a' ulitane tö! Wépa e' aléka ÿ sulu ki, kë wä ye'
 tté olo'yaule, esepa kôs a ye' tö kawö meraë sene
 michoë e' kéli wö katök. E' kéli àr ká buaala tso' ká
 jaì a ee.' ”

*ÿché Jesucristo tö ie' ichapa erule serke Esmirna,
 e'pa a*

⁸ E' ukuökj ta ie' tö iché ye' a: “Yëkkuö shtë Skëköl
 biyöchökwak tso' ye' icha erule serke Esmirna, e'pa
 kkö'nuk e' a. Yëkkuö e' ki ishtëmï ie' a i' es:

‘Yi dör ttè tsawe ena ttè bata. Yi kötëwä e'
 shkenekane, e' tö ichè a' a i' es: ⁹ A' weirke siarë
 ye' tté kueki ñies a' kë wä ÿ ta', e' kôs jcher ye' wä,
 erë a' dör Skëköl icha e' kueki a' dör wës inuköl
 blúpa es. Ñies ye' wä ijcher tö pë' welepa tö a' cheke
 suluë. Ie'pa e' chö tö ie'pa dör Skëköl icha, ñermata
 ie'pa dör Satanás icha. ¹⁰ A' weirdaë kôs, e' kë yökj
 a' suanuk. Ye' ttö ttsö: Bé tö a' welepa uyerawä
 s'wöto wé a, a' erblöke ye' mik e' ma'woie. A'
 weirdaë siarë döka ká dabop ë. Ie'pa tö a' ttëwami
 ye' tté kueki, erë a' erblöke ye' mik, e' kë olo'yar a'
 tö yës, e' ta sene michoë meraëyö a' a iskéie. ¹¹ ÿ
 cheke Skëköl Wiköl tö ye' icha eruleë esepa a, e'
 ttsö a' ulitane tö! Wépa e' aléka ÿ sulu ki, kë wä ye'
 tté olo'yaule, esepa kë duöpawä bötökicha.’ ”*

*ÿché Jesucristo tö ie' ichapa erule serke Pérgamo,
 e'pa a*

* **2:11** kë duöpawä bötökicha: S'duöwä bötökicha e' dör se' uyëwä
 bö' ké a wé s'weir michoë ee e'. Apocalipsis 20.16 saü.

¹² E' ukuöki tã ie' tō iché ye' a: “Yëkkuö shtō Skëköl biyöchökwak tso' ye' icha erule serke Pérgamo, e'pa kkö'nuk e' a. Yëkkuö e' ki ishtōmi ie' a i' es:

‘Yi wã tabè tso' kaoule di'dië wi'kë iö'kë, e' tō ichè a' a i' es: ¹³ Ye' wã ijcher tō a' serke wé Satanás tkër blu'ie eë, erë a' e' tkéwã darërëë ye' a. Erë ye' tté chökwak eköl yësyësë kiè Antipas, e' kötwã ie'pa tō a' ké a wé Satanás serke eë, erë a' ké wã a' erblöke ye' mik e' olo'yane. ¹⁴ Erë ilè tso' ye' wã böt mañat ki a' kkatè: A' shuã welepa tso', e'pa tso' ttè sulu iütök. Ttè e' dör wës ttè wa Balaam bak s'wöbla'uk es. Ká iaiaë Balaam tō Balac wöblaö' as ie' tō Israel aleripa kō i sulu wamblök. Balaam tō Israel aleripa dakiñé chkè meule íyi diököl tso' dalöiè ese a, ese katök ñies trë nuk taië. ¹⁵ Es ñies a' shuã welepa tso', e'pa ké éna Nicolaiwakpa ttè olo'yak. ¹⁶ E' kueki a' er mane'úne Skëköl a. A' ké tō iwè es, e' tã bet ye' datske ñippök ie'pa tã tabè tso' ye' kkö a e' wa. ¹⁷ ¡Ì cheke Skëköl Wiköl tō ye' icha eruleë e'pa a, e' ttsö a' ulitane tō! Wépa e' aléka i sulu ki, ké wã ye' tté olo'yaule, esepa kōs tieräyö chkè tso' blëulewã kiè maná ese wa. Ñies ákwöla sarurula meraëyö ie'pa a eköl eköl, e' ki kiè pa'alí tso' kitule. Kiè e' ké jcher yi wã. Yi a imène, ese ë wã ijcherdaë.’ ”

Ì ché Jesucristo tō ie' ichapa erule serke Tiatira, e'pa a

¹⁸ E' ukuöki tã ie' tō iché ye' a: “Yëkkuö shtō Skëköl biyöchökwak tso' ye' icha erule serke Tiatira, e'pa kkö'nuk e' a. Yëkkuö e' ki ishtōmi ie' a i' es:

‘Skëköl Alà, e' wöbla wër wës bö'wö wöñar es. Ie' klö wër dalölöë wës tabechka bua'bua paiklësö tã iwër dalölöë es, e' tō ichè a' a' i' es: ¹⁹ Wës a' serke e' kos jcher ye' wã. Ye' wã ijcher tō a' ñi dalëritsöke buaë ena a' erblöke ye' mik. Ñies ye' wã ijcher tō a' ñi kimuke ñikkëë buaë ena a' weirke kos, e' dalë'ttseke a' tō er bua' wa. I'ñe a' tō ikí weke bua'ie, kuaë a' tō iö' e' tsata. ²⁰ Erë ye' wã ilè tso' kî a' kkatè: alaköl tso' a' shua kiè Jezabel, e' a' a' tō kawö meke s'wöbla'uk. Ie' e' chö tō ie' dör Skëköl tteköl, erë ie' tō s'wöbla'weke, e' wa ie' tō ye' kanè mësopa dakiñeke as itrër ñies as itörak chkè meule íyi diököl dalöiè ese a, ese katö. ²¹ Ye' tō ie' pané taië as ie' tō íyi suluë e' olo'yö tã ier mane'ù ye' a, erë ie' kè er mane'wak yës. ²² E' kuëki súyö duè patkè ie' kî darërëë as kè ikarkaia. Ñies wépa kos trène ie' tã, esepa we'ikerayö. Ie'pa kè er mane'ù, kè tō i sulu e' olo'yè, e' tã bet ye' tō ie'pa we'ikeraë. ²³ Ñies ye' tō alaköl e' klépa tteralur. Es ye' icha eruleë serke ká wa'ñe, e'pa wã ijcherdaë tō ye' wã sulitane er suule buaë tō wës idir, wës iser. Ye' tō a' ulitane a iské meraë eköl eköl wës iser es. ²⁴ Erë a' malepa tso' Tiatira, a' kè ku' ttè sulu e' iütök. Ttè e' kiè ie'pa tō “Satanás ttè blëulewã se' èsepa yöki.” Ttè e' dör suluë. E' kè iütene a' wã, etã e' dör buaë. E' kuëki ye' tō a' a' ichè tō ye' kè tō ttè dalöiëno darërëë ese skà kî meku' a' a' dalöiè. ²⁵ Erë ye' ttè tso'tke a' wã klöule, e' a' a' e' tköwã darërë michoë dö mik ye' datskene etã. ²⁶⁻²⁷ Wépa e' aléka i sulu kî, kè wã ye' ttè olo'yaule, wépa serke wës ye' kî ikiane es dö mik s'enewa ekkë, esepa a' ye' tō kawö meraë s'blúpaie wës ye' Yë tō ye' a' imé es. Ie'pa tkerakã ye' tō ká ulitane wakpa wökirpaie. Ie'pa tō ká ulitane

wakpa wëttseraë yësyësë kě janéweta' yës. Wépa tō ie'pa ttè dalösewéwā, esepa olordawā wës skauña olorwā es. ²⁸ Ñies ye' tō bëkwō kiè dukir wërke bla'mi e' meraë ie'pa a. ²⁹ Ì cheke Skëköl Wiköl tō ye' icha eruleë ie'pa a, e' ttsö a' ulitane tō! ”

3

Ì ché Jesucristo tō ie' ichapa erule serke Sardes, e'pa a

¹ E' ukuöki tã ie' tō ye' a ichè: “Yëkkuö shtö Skëköl biyöchökwak tso' ye' icha erule serke Sardes, e'pa kkö'nuk e' a. Yëkkuö e' ki ishtëmi ie' a i' es:

‘Yi wā Skëköl Wikölpa Kul* tso'. Ñies yi wā iulatō a bëkwō tso' dökā kul, e' tō ichè a' a i' es: Wës a' serke e' kōs jcher ye' wā. Sulitane tō ibikeitseke tō a' serke buaë ye' a erë ye' wā ijcher tō e' kě dör es. A' kě serku'ia ye' a buaë. Ye' a tã a' dör wës s'duulewā es. ² Ye' tō isué tō a' serke Skëköl a, e' kām dökā wë' ie' wōa. E' kueki a' tĩ'núne, a' senúne ye' a buaë. Ì buaë tso'ia a' a elkela, e' a a' e' diché iöne kām ichōwa da'a e' yöki. ³ Ttè buaë wa a' wöblane, e' ska' a' er anúne. Ttè e' iutöne. Ì sulu wamblé a' tō, ese olo'yö tã a' er mané'ú ye' a. A' kě tō iwë es, e' tã ye' dōraë a' ska' wës akblökwak es a' we'ikök, e' kēwō kě jcherpa a' wā. ⁴ Erë a' tso' Sardes, e'pa welepa kě e' iaonekā sene sulu wa. E'pa serke yësyësë ye' a, e' kueki aishkuö tã ie'pa shkōraë ye' tã paiëule buaë datsi' saruru wa. ⁵ Es ñies wépa e' aléka sene sulu ki, kě wā ye' tté olo'yaule, esepa ki datsi' saruruë iërdaë. Ie'pa kiè kě yepattsayö sene michoë e' yëkkuö ki. E' skéie ye'

* **3:1** Apocalipsis 1.3 saú.

tö icheraë Skëköl wörki ena Skëköl biyöchökwakpa wörki tö ie'pa dör ye' icha. ⁶ ÿ cheke Skëköl Wiköl tö ye' icha eruleë e'pa a, e' ttsö a' ulitane tö! ”

ÿ ché Jesucristo tö ie' ichapa erule serke Filadelfia, e'pa

⁷ E' ukuöki ta ie' tö ye' a ichè i' es: “Yëkkuö shtö Skëköl biyöchökwak tso' ye' icha erule serke Filadelfia, e'pa kkö'nuk e' a. Yëkkuö e' ki ishtömi ie' a i' es:

‘Yi dör batse'r ena ttö mokië e' ulà a s'blú bak kiè David e' ké ukkö yottsä tso'. Ie' wä kawö ta' íyi ulitane ki. Mik ie' tö iukkö yéttä, etä kë yi a iwötënuwane. Mik ie' tö iukkö wötëwä, etä kë yi a ikkö yënuksane. Ie' tö ichè a' a i' es: ⁸ Wës a' serke e' kôs jcher ye' wä. Ye' wä ijcher tö eré a' kë dalöiërtä' taië, eré a' tö ye' tté iuté buaë, a' kë wä ye' watënettä. E' kueki ukkö yéttä ye' tö a' a, kë yi a iwötënuwane. ⁹ Ye' ttö ttsö. A' shuä welepa tso', e'pa dör Satanás icha. Ie'pa e' chö tö ie'pa dör Skëköl icha, eré ie'pa kachö. Ie'pa keraë ye' tö e' tulökwä kuchë ki a' wörki. Es ie'pa wä ijcherdaë tö ye' tö a' dalëritseke. ¹⁰ A' weirke ye' tté kueki, e' dalë'ttsé a' tö er bua' wa wës ye' tö a' patkë' iwà uk es. E' wä iuté a' tö buaë, e' kueki ye' tö a' tsatkeraë mik s'weirke taië e' kéwö de ká ulitane wakpa ki ima'woie etä. ¹¹ Ye' datsene bet. Ye' tté wa a' wöblane, e' a' a' e' tköwä darërë këkraë as kë yi tö a' ulà a' iské buaë e' yöttä. ¹² Wëpa e' aléka sene sulu ki, kë wä ye' tté olo'yane, esepa döraë wës u chki bua'ie es Skëköl wé tso' ká jai a' e' a. Eë ie'pa ser michoë këkraë. Skëköl kiè shteraëyö ie'pa mik. Ñies Skëköl ké, e' kiè shteraëyö ie'pa mik. Ká e' kiè

Jerusalén Pa'alì, e' datse ká jai a. Ñies ye' wák kiè pa'alì, e' shteraë ye' tò ie'pa mik. ¹³ Ì cheke Skèköl Wiköl tò ye' icha eruleë e'pa a, e' ttsö a' ulitane tò! „

Ì ché Jesucristo tò ie' ichapa erule serke Laodicea, e'pa

¹⁴ E' ukuöki ta ie' tò ye' a iché i' es: “Yèkkuö shtö Skèköl biyöchökwak tso' ye' icha erule serke Laodicea e'pa kkö'nuk e' a. Yèkkuö e' ki ishtömi ie' a i' es:

‘Yi dör ì kôs ye' Skèköl tò e' wà, yi tò ie' tté cheke yësyësë kekraë, yi ta ie' tò íyi ulitane yö', e' tò ichè a' a i' es: ¹⁵ Wës a' serke e' kôs jcher ye' wà. Ye' wà ijcher tò a' tò ye' ttè dalöieke bërëbërë ë, kë bua'ie. A' dör wës di' bashbash es, kë dör ba'baë, kë dör sësëë, a' dör bashbash ë. jA' mú dör ba'baë ö sësëë! ¹⁶ Erë a' dör wës di' bashbash es ye' a. A' kë dör ba'baë, ñies a' kë dör sësëë. E' kueki ye' tò a' tuerattsä ye' kkö a. ¹⁷ A' tò ichè tò a' dör inuköl blüpa. A' tò ichè tò a' kawö tköke buaë, kë ì kí kianeia a' ki. Erë a' kë wà ijcher tò ñermata ye' a ta a' dör wës pë' weirke siarë es. A' dör wës se' wër siarë s'yamipa wa es. A' dör wës pë' kë wà ì ku'ia es. A' dör wës pë' wöbla kë wawër es. A' dör wës pë' kë wà datsi' ta' es. ¹⁸ E' kueki ye' tò a' patteke tò a' tò orochka taú ye' ska'. Oro ese dör oro bua'bu diaqule bö' wa ibua'bu yottsä ese. E' je' tò a' blu'wemi buaë. Ñies datsi' saruruë ese taú ye' ska'. E' wa a' e' paiömi buaë as a' kë jaëria. Ñies a' tò kapöli taú ye' ska' a' wöbla bua'woie as iwawër buaë. ¹⁹ Wépa dalër ye' éna, e'pa kôs uñeke ye' tò shurueke ye' tò as iserdak buaë. E' kueki ye' dalöiö

er bua' wa. Ì sulu wambleke a' tò, ese watöttsa. A' er mane'ú bua'iewa ye' a. ²⁰ ¡Ye' ttö ttsö! Ye' dör wes wëm dur eköl ukkö a a' a ikiök tò ye' a kawö mú shkowa es. Yi tò ye' ttö ttsé ta ye' kiéwaitö weshke, e' ta ye' dörawa ta ye' chköraë ie' ta. ²¹ Ye' e' aléka íyi ulitane kī ta ye' e' tkéka ye' Yě ta wé ie' tkër blu'ie ee. Es ñies wépa e' aléka ì sulu kī, kě wa ye' tté olo'yane, esepa a kawö meraë ye' tò e' tköksër ye' ta wé ye' tkër blu'ie ee. ²² ¡Ì cheke Skököl Wiköl tò ye' icha eruleë e'pa a, e' ttsö a' ulitane tò! ”

4

Skököl kīkarkeka buaë ká jai a

¹ E' ukuökī ta ye' tò íyi skà sué kabsueie. Ye' isué tò ká jai a ukkö tso' áie ta s'ttö ttsé' ye' tò kewe wes duk blar es, e' tò ye' a ichè: “Be' shkōka íe, etā ì wamblërmi i' ukuökī ta, e' kkacheke ye' tò be' a.”

² E' wōsha ta Skököl Wiköl de ye' kī taië, ta ye' tò blu' kulé tso' ká jai a e' sué et. E' kī itkër eköl.

³ Yi tkër kula' e' kī, e' dalöburke dalölöë wes ák bua' bua dalöbur es, e' wōaule spaşa ena mat wes ák bua' bua kiè diamante ena rubí es. Ie' kula' pamik shkaba' tkërke oloburke dalölöë, e' wōaule spaşa wes ák bua' bua kiè esmeralda es. ⁴ Ñies ie' kula' pamik blu' kulé skà suéyö dōka dabom böyök kī tkël (24). E' kī kēkēpa tulur dōka dabom böyök kī tkël (24), e'pa paiëulewa datsi' saruruë wa, ñies ie'pa wa orochka tso' yöule tkēuleka iwökir kī wes blu'pa es. ⁵ Blu' kulé sué ye' tò kewe, ee alá wōñarke taië, talachke blarke taië. Kula' e' wōshaë bö'wō ñarke kul wes kuàtak wōbatsesö es. Bö'wō kul, e' tò

Skëköl Wiköl chë. ⁶ Kula' e' wöshaë ì me'r dayëie kkueie wër sarërëë wës vidrio es.

Ì ttsë'ka tso' kula' pamik döka tkël e'pa wöbla dör taië tsikka wökka. ⁷ Itsá e' wökir wër ma'name suë. Iëtö wökir wër baka wë'ñe suë. Iëtö skà wö dör s'ditsö wö suë. Ibata wër wës pu ur àr es. ⁸ Itsá pik dör teröl, es imalepa kos pik dör teröl ñies. Ie'pa pa kos e' dör wöbla ë dötsa ipik dikja. Ñie nañeë ie'pa tso' Skëköl ttseittsök, kë ie' wöklö'uta'rak ta ichekerakitö i' es:

“Skëköl dör batse'r taië, ie' dör batse'r taië, ie' dör batse'r taië.

Ie' diché ta' taië íyi ulitane tsata.

Ie' tso'tke tsawe ta, ì'ñe ta, ñies këkraë.”

Es ie'pa tö icheke këkraë.

⁹ Skëköl yöbië tkër kula' e' kï, e' pamik ì ttsë'ka tso' tkël, e'pa tso' ie' kïkökka, ie' olo kïkökka, ie' a wëstela chök këkraë. ¹⁰ Mik ie'pa tso' e' uk, e' dalewa këkëpa döka dabom böyök kï tkël (24) tulur ie' pamik, e'pa e' tulökeser iski wöwakköt itkër kula' kï e' dalöioie. Ie'pa tso' Skëköl ser michoë e' dalöiök, e' dalewa ì tkër ie'pa wökir kï yöule orochka wa, e' kos mekewarakitö iski Skëköl kula' wöshaë ta ichekerakitö:

¹¹ “A Sa' Këköl, íyi ulitane yö' be' tö.

Íyi ulitane tso' be' wák ttö wa.

E' kuëkï sa' ulitane kawöta ichök tö be' olo ta' taië.

Sa' ulitane kawöta be' dalöiök ñies be' diché kïkökka.”

5

Yëkkuö kitule wörratule ena Obeja Pupula, e' pakè

¹ E' ukuöki tã ye' tō isué tō itkër kula' kī, e' wã yëkkuö wörratule a'tser iulà bua'kka, e' kī itso' kitule ikikke ena ishüa. Yëkkuö e' kkö wöbatsulewã döka kul. ² Eta Skëköl biyöchökwak sué ye' tō eköl, e' diché tajë, e' tō ichaké aneule: “¿A yi wëë, yi e' didir yëkkuö wöbatsulewã, e' kkö batsöök wé iwöbatsulewã eë tã ishuppöök?” ³ Erë ká jai a ena ká i' kī ena ká diã kaska' kē yi didir yës yëkkuö e' shuppöök ena iwã sauk. ⁴ Ye' iuke tajë, kē yi didir yëkkuö e' shuppöök ena iwã sauk e' kueki. ⁵ Eta skëköpa tso' eë dabom böyök kī tkël (24), e' eköl tō ye' a iché: “Kē be' iukia. Ittsö, eköl kiè Ma'name e' dör judáwak ditséwö, ie' këköl dör blu' bak ká iaiaë kiè David e'. Ie' e' ali'kabak ibolökpa kos kī. Ie' je' didir yëkkuö wöbatsulewã kul e' kkö batsöök ena ishuppöök.”

⁶ Eta ye' tō obeja wë'ñe pupula sué etö, e' pa kī itö tso' wësua ijchëulea mè Skëköl a, ese shkenekane. E' dur itkër kula' kī e' o'mik, i ttsë'ka döka tkël ena këköpa döka dabom böyök kī tkël (24) e'pa shushã. Obeja e' dula' döka kul ñies iwöbla döka kul. Iwöbla döka kul e' wã dör tō Skëköl Wiköl Kul* patké Skëköl tō ká wa'ñe. ⁷ Obeja Pupula e' de itkër kula' kī e' ska' tã yëkkuö a'tser itkër kula' kī e' ulà bua'kka, e' klö'wëitö. ⁸ Mik ie' tō yëkkuö klö'wë, eta i ttsë'ka döka tkël ena këköpa döka dabom böyök kī tkël (24), e'pa kos e' télur wöwakköt Obeja Pupula wörki. E'pa kos wã ma'ma tso' blanco kicha tã kiè arpa. Ñies tkã' yöule orochka wa, ese tso' ie'pa kos

* 5:6 Apocalipsis 1.3 saú.

wa. Tka' e' a íyi masmas tso' ña'wè Skëköl a, ese
 tso' chikchië. E' tö s'batse'rpa ttöke ie' ta e' wà chë.
 9-10 Ì ttsë'ka dökā tkël ena këkëpa dökā dabom böyök
 kī tkël, e'pa kōs ttsémi ttsè pa'alī wa Obeja Pupula
 kīkokaie. Ie'pa tö ittseittsé i' es:

“Be' kötulewā, be' pë tēne taië
 wēs obeja pupula jchë mè Skëköl a es,
 e' wa be' tö s'ditsö ttō kuā'kī kuā'kī ena ditsöwö
 kuā'kī kuā'kī ena ká kuā'kī kuā'kī wakpa
 tō'ttsā
 as ekkëpa ulitane shuā se' dō taië Skëköl ichaie.
 E'pa klō'wé be' tö as ie'pa kaneblō Skëköl a blu'paie
 ena sacerdotepaie.
 Ie'pa dōraë ká ulitane wakpa blúpaie, es ie'pa tö
 s'wëttseraë.
 E' kuekī be' je' didir mokī yëkkuō wörratule sē, e'
 klō'uk ena ikkō batsökōk wé iwöbatsulewā
 eē.”

¹¹ E' ukuökī tā ye' wökéka etā ye' tö isuē tö Skëköl
 biyöchökwakpa tso' taië, kë ishtānuk yi a, e'pa ttō
 ttsé ye' tö. Ie'pa tso' itkër kula' kī ena ì ttsë'ka
 dökā tkël ena këkëpa dökā dabom böyök kī tkël, e'pa
 pamik. ¹² Ie'pa tö ittseittsé wī'wīë i' es:

“Obeja Pupula kötulewā, e' je' kī sulitane ie' kīkëka
 e' mēne buaë.
 Ie' olo tā' taië, ie' dör íyi ulitane wák, ie' wā íyi
 ulitane jcher, ie' diché tā' taië,
 e' kuekī sulitane kawötā ie' dalöiök, ie' kīkōkka.”

13 Ñies ye' tō ittse' tō íyi ulitane yō' Skëköl tō tso' ká jaì a ena ká i' kî ena ká dià kaska' ena dayë a, e' kōs tō iché i' es:

“Itkër kula' kî ena Obeja Pupula, e'pa olo ta' taië, diché ta' taië íyi ulitane tsata, e' kuëkî sulitane kawōta ie'pa kîkōkka, ie'pa dalöiök kekraë.”

14 Ì ttsë'ka dōka tkël e'pa tō iché: “¡Es e' idir!” Këkëpa dōka dabom böyök kî tkël, e'pa e' télur wōwakkōt Skëköl ena Obeja Pupula wōrkî ie'pa dalöiök.

6

Yëkkuō wōrratule e' kkō batsulewā dōka kul e' batsée Obeja Pupula tō etk etk

¹ E' ukuōkî ta ye' tō isuë tō Obeja Pupula tō yëkkuō wōrratule e' kkō batsulewā dōka kul e' tsā batsée. Eta ì ttsë'ka dōka tkël, e' eköl ttō ttséyō, e' ttō darërëë wës alá blar es. Wëpa tso' ipatkërke e' panuk e' eköl a ie' tō iché: “¡Be' yú!” ² Ye' wōkéka ta kabaio saruru suéyō etō. Yi tkërka iki, e' ulà a shkame' àr, ñies ì tkekeka wōkir kî iwà kkachōie tō ie' dōr e' alōkwak ese mène ie' a et. Ie' míā kî e' alōkka ibolōkpa kî.

³ Mik Obeja Pupula tō yëkkuō kkō batsulewā, e' skà batsée et, eta ye' tō ittse' tō ì ttsë'ka dōka tkël, e' skà tō iché wëpa tso' ipatkërke e' panuk e' skà a: “¡Be' yú!” ⁴ Eta kabaio batsë dettsa. Yi tkërka iki, e' a kawō mène sene bërë ñita e' yōttsa ká i' a as pë' ñi ttōwā. Ie' a tabè bërë mène.

⁵ Mik Obeja Pupula tö yëkkuö kkō batsulewā, e' skà batsée et, i' t̃a ide mañat, et̃a ye' tö ittse' tö ì ttsë'ka dōk̃a tkël, e' skà tö iché wēpa tso' ipatkërke e' panuk e' skà a: “iBe' yú!” Ye' wökéka et̃a ye' tö kabaio dalolo sué etō. Yi tkërka iki, e' wā iyi es ma'woie dami iulà a. ⁶ Ì ttsë'ka dōk̃a tkël, e' shuā ye' tö ttō ttsé tö iché: “Harinachka kilo elka ē e' tōrdaē s'kaneblō k̃a et e' ské ekkē. Nies cebada kilo mañalka tōrdaē s'kaneblō k̃a et e' ské ekkē; erē olivo kié ena vino e' kē sulu'warwā be' tö.”

⁷ Mik Obeja Pupula tö yëkkuö kkō batsulewā, e' skà batsée et, i' t̃a ide tkël, et̃a ye' tö ittse' tö ì ttsë'ka dōk̃a tkël, e' bata tö iché wēpa tso' ipatkërke e' panuk e' skà a: “iBe' yú!” ⁸ Ye' wökéka et̃a kabaio tskrittskris suéyō etō wër suluē. Yi tkërka iki, e' kié dör S'duōwā. E' itōki eköl skà datse e' kié dör S'wimblu Ké. Ie'pa a kawō mène k̃a ulitane wakpa e' mú blatèsō tkël tsiní t̃a e' et tsiní eukwa tabè wa, bli wa, duè wa ena iyiwak dör se' name ese wa.

⁹ Mik Obeja Pupula tö yëkkuö kkō batsulewā, e' skà batsée et, i' t̃a ide skel, et̃a s'kötulewā Skëköl ttè paka' ie'pa tö taniniē e' kueki, e'pa wimblupa suéyō k̃a' tso' iyi moka Skëköl a e' dikia. ¹⁰ Ie'pa tso' ichök Skëköl a aneule: “A Sa' Këköl, be' dör iyi ulitane tsat̃a, be' dör batse'r, be' ttō mokie. ¿Dō mik be' tö wēpa serke dià iyök ki tö sa' kötulur esepa dalë'ttsekerō? ¿Mik be' tö ie'pa wōmekettsa weinuk ì wamblë'rakitō sa' ki, e' nuí skéie?” ¹¹ Et̃a ie'pa wakpa bil ekkē e'pa a datsi' saruru mène iè. Skëköl tö iché ie'pa a: “A' enúia bërber ē dō mik pē' tö a' malepa dör ye' kanè mésopa kianeia ttëlur, e'pa kōs ttekeluria wes a' kötulurakitō es et̃a. E'pa panúia tsir.”

¹² Mik Obeja Pupula tö yëkkuö kkö batsulewä, e' skà batsée et, i' ta ide teröl, etä í tka darërëë. Diwö ttsenewä mía ttsettseë wes datsi' daloloë es. Si'wö mía batsë wes pë es. ¹³ Bëkwö darolone íyök ki wes kalwö tkëttsa siwä' tö mik ibitsirke taië etä es. ¹⁴ Etä ká jaì, e' wörratéwä wes yëkkuö wötrëwasö es, kë iwértaiä. Kábata ulitane, dayë nane ulitane, e' kōs e' skélur bānet. ¹⁵ Etä ká blúpa kōs, pë' taië kōs, ñippökwakpa wökirpa kōs, inuköl blúpa kōs, s'dalöiër ta' taië esepa kōs, ñies s'klöulewä kanè mésoie, ñies kanè mésopa malepa, esepa kōs e' blélur ákuk a ena ák blublu tso' kábata a ese dikia e' tsatkoie. ¹⁶ Etä ie'pa tö iché aneule kábata a ena ák blublu a: “i'sa' blö a' dikia, sa' kkö'nú Skököl tkër ikula' ki ká jaì a e' yöki! Ñies Obeja Pupula kësik yöki sa' kkö'nú. ¹⁷ Ie'pa tö sulitane we'ikeraë siarë e' këwö detke, kë yi tköpashkar e' ulä a.”

7

Skököl kanè mésopa wakyöule ie' a

¹ E' ukuöki ta ye' tö Skököl biyöchökwakpa sué dōka tkël, e'pa iëter wé ká i' erkerö e' kkö mik. Böl iëter diwö tskirke e' kke; eköl dur ulä bua'kka, eköl dur ulä bakli'kka. Böl iëter diwö mi'kewä e' kke; eköl dur ulä bua'kka, eköl dur ulä bakli'kka. Ie'pa tso' siwä' kōs bitsirke e' wöklö'uk as kë ibitsiria ká i' ki, dayë ki, kal ki, i ki yës. ² Ie'pa a kawö mène ká i' ena dayë sulu'ukwä. Ñies ye' tö Skököl biyöchökwak skà sué eköl, e' datse diwö tskirke e' kke. E' ulä a iyi tso' s'wakyuoie Skököl chök wä, e' a'tser. Ie' ane imalepa tkël tsakä ta ichéitö ie'pa a: ³ “i'A' kë tö ká sulu'ukwä, dayë sulu'ukwä, kal sulu'ukwä kam sa' tö Skököl kanè mésopa wakyuö iwötsä ki e' yöki!”

4-8 Etā bil wakyöule e' yēne ye' a. Wēpa wakyöule e'pa dör se' yē bak ká iaiäë kiè Israel, e' ala'r dabom eyök kī bōl (12), e'pa aleripa shukite iditséwō wa iditséwō wa. Ie'pa ditséwō kiè Judá, Rubén, Gad, Aser, Neftalí, Manasés, Simeón, Leví, Isacar, Zabulón, José ena Benjamín. Ekkēpa ditséwō shukite dōka 12.000 iditséwō wa iditséwō wa. Ishukite e'pa dör seraā 144.000 ekkē.

9 E' ukuökī tā ye' wō kéka tā ye' isuē tō s'ditsō dapane taiē kē shtanuk yi a ekkē. E'pa dör ká ulitane wakpa, ttō kuā'kī kuā'kī, ditsōwō kuā'kī kuā'kī. Ie'pa iēter, itkēr kula' kī ena yi kiè Obeja Pupula, e'pa wörkī. Ie'pa kōs datsi' ié saruruē. Ie'pa ulitane wā sī kō dami iulā a. 10 Ie'pa tō iché aneule:

“¡S'tsatkē e' datse
Skēkōl tkēr kula' kī ena Obeja Pupula e'pa wā!”

11 Kēkēpa dōka dabom böyök kī tkēl (24) ena i ttsē'ka dōka tkēl, e'pa pamik Skēkōl biyōchōkwakpa kōs iēter. E'pa kōs e' télur wōwakkōt, itkēr kula' kī, e' dalōioie 12 etā ichérakitō:

“¡Es e' idir!
Be' dör sa' blú yōbiē, sa' tō be' kīkekeka kēkraē.
Be' olo tā' taiē, be' wā iyi ulitane jcher buaē.
Sa' tō wēstela cheke be' a kēkraē.
Be' dalōieke sa' tō kēkraē.
Be' diché tā' taiē iyi ulitane tsatā, be' ē a i kōs or,
¡Es e' idir!”

13 E' ukuökī tā kēkēpa dōka dabom böyök kī tkēl (24), e'pa ekōl tō ye' a ichaké: “¿Ie'pa paiēule datsi'

saruru wa, e'pa dör yi? ¿wé ie'pa datse?” ¹⁴ Ye' tö ie' iuté: “A këkëpa, ye' kë wä ijcher, ichö ye' a.” Etä ie' tö ye' a iché: “Ie'pa dör wépa weine siarë sulitane weirke taië e' kéwö ska' e'pa. Erë e' dalë'ttsë' ie'pa tö buaë. Ie'pa tö idatsi' skué yi kië Obeja Pupula e' pë wa etä idatsi' mīa saruruë.

¹⁵ “E' kuëki ie'pa iëter Skëköl tso' ikulé ki, e' wörki. Ñië nañeë ie'pa tso' ie' dalöië e' wakanéuk iwé a. Ie'pa tso' ie' tā ena ie' tö ie'pa kkö'neraë këkraë.

¹⁶ Ie'pa kë duöpaia bli wä, ie'pa kë er sirpaia. Diba kë tö ie'pa ña'wëpaia, kaba kë tö ie'pa we'ikepaia.

¹⁷ Obeja Pupula tso' Skëköl kula' o'mik, e' dör ie'pa kkö'nukwak, e' kuëki ie'pa kë weirpaia yës.

Obeja Pupula tö ie'pa wëttsëraë di' tum tö sene michoë meke se' a, e' di' yök.

Skëköl tö ie'pa wöriö kōs e' paikleraë as ie'pa ttsë'r buaë.”

8

Obeja Pupula tö yëkküö wörratule e' kkö bat-sulewä döka kul, e' bata batsée

¹ Mik Obeja Pupula tö yëkküö wöbatsulewä, e' bata kkö batsée, etä ká jai a ká mīa mejmeë dö hora shaböts ekkë.

² E' ukuöki tā Skëköl biyöchökwakpa döka kul iëter Skëköl wörki, e'pa suéyö. Ie'pa a duk mène eköl eköl. ³ E' ukuöki tā Skëköl biyöchökwak skà de wé ká' tso' íyi mokā Skëköl a e' wörki. Ie' wä iulà a tkā' yöule orochka wa ese a'tser. Ie' a íyi masmas mène taië s'batse'rpa kōs e'pa ttöke Skëköl tā e' kí ioie as

ie' tō iña'ù kà' yōule orochka wa iña'woie tso' Skëköl kulé wō shaë, e' kī. ⁴ Età ie' tō iyi masmas ña'wé kà' ñe' kī, e' shkle tka ie' ulà mik deka Skëköl wörkī s'batse'rpa ttōke ie' tã e' tã ñita. ⁵ Ie' tō itkã' wà iéka bö' wörkua tso' kà' ñe' kī, e' wa. Bö' wörkua e' uyémi ie' tō iyök kī. Età kã wa'ñe kī alá wõñane taië, iblane taië, kã wõti'wé taië í tō.

Duk döka kul

⁶ Skëköl biyöchökwakpa döka kul, e'pa wã duk tso' iwakpa bil ekkë, ie'pa tso'tke iduk bla'wëke e' panuk.

⁷ Età Skëköl biyöchökwak eköl tō iduk bla'wé kewe. Età mò wöli wösi seseë, ñies bö'wö shutuule pë tã, ese dane taië iyök kī wës kalī yër es. Kã i' ena kal e' ñanewa taië. Kã i' ena kal kōs e' mú blatèsö mañat tsiní tã e' et tsiní ñanewa. Ñies kakö kōs tso' kã i' kī e' ñanewa seraä.

⁸ E' ukuöki tã Skëköl biyöchökwak skà tō iduk bla'wé. Età i biteshka kabataie bërie wõñarke bö'ie, e' anewa dayë ä. Età dayë mú blatèsö mañat tsiní tã e' et tsiní mía pëie. ⁹ Iyiwak kōs serke dayë ä ena kanò kōs shkōke dayë kī, e' mú blatèsö mañat tsiní tã e' et tsiní enewa.

¹⁰ E' ukuöki tã Skëköl biyöchökwak skà tō iduk bla'wé, i' tã ide mañatökicha. Età bëkwö bërie wõñarke wës kuatak wõñar es, e' biteshka anewa di' ä ena di' tum ä taië. Di' tso' kōs ena di' tum tso' kōs, e' mú blatèsö mañat tsiní tã e' et tsiní ä bëkwö anewa. ¹¹ Bëkwö e' kië Bacha'bachaë. Wé bëkwö e' anewa, e' di' kōs mía bacha'bachaë. Di' e' tō s'ttélur taië.

¹² E' ukuöki tã Skëköl biyöchökwak skà tō iduk bla'wé, i' tã ide tkëtökicha. Età diwö ena si'wö ena

bëkwö, e' kōs mú blatèsö mañat tsiní ta e' et tsiní kōs ttsenewā. E' kueki ñiwe ena nañewe, e' mú blatèsö mañat tsiní ta e' et tsiní ttsenewā.

¹³ E' ukuöki ta ye' wökéka ta ye' tö pu sué et ur àr kashuk a, e' tö iché aneule: “¡Ayëwëë, ayëwëë, ayëwëë! ¡Wëstela ina ká ulitane wakpa ta, mik Skëköl biyöchökwakpa tso'ia mañal e'pa tö iduk bla'wëke eta!”

9

¹ E' ukuöki ta Skëköl biyöchökwak skà tö iduk bla'wé, i' ta ide sketökicha. Eta bëkwö et anewabak, e' suéyö iski. Ee kauk ter taië iskië, kë s'wö dë'mi ekkë. Kauk e' kkö wötëule, e' kköyottsä mène bëkwö suéyö iski, e' a. ² Mik ie' tö kauk kköyéttsä, eta e' a ishklé deka taië wës bö' wöñar taië e' shklé es. E' tö kashuk ttsewéwā, e' kueki diwö kë olo buneia. ³ Shklé e' shua ditski blubluë dettsä taië iyök ki, poneka ká wa'ñe, ká ulitane wà iéwā. Ie'pa a kawö mène s'we'ikök wës bachë' tö s'kuèwā ta idalë'r es. ⁴ Ie'pa kë a kawö mène kakö kōs, kalkö kōs, e' katök. Ie'pa a kawö mène, wépa kë wakyöule Skëköl wā iwö tsà ki, esepa ë we'ikök. ⁵ Erë ie'pa kë a kawö mène ittökulur. Ie'pa a kawö mène irreuk idalë'r taië wa dö si' skel ekkë. E' dalër taië wës bachë' s'kuèwā es. ⁶ E' kéwö ska' ta s'ditsö tö duèwā yuleraë poë, erë duèwā wák, e' tkörashkar ie'pa yöki.

⁷ Ditski e' wër wës kabaio tso' ñippoie ese payöule es. Iwökir ki itkëuleka, i tkèka blu' tö iwökir ki yöule orochka wa ese sué. Iwö wër wës s'ditsö wö wër es. ⁸ Itsä batsië wës alakölpa tsà es. Ikà dör wës namu kà es. ⁹ Tabechka àr ibatsi' mik wës ñippökwakpa tö ieke e' tsatkoie e' sù. Ipik blar taië wës carreta skè kabaio tö tüneule mïchoë ñippök

es. ¹⁰ Ikirë dör wēs bachë' kirë es, e' diché wa ie'pa tō s'we'ikeke dō si' skel ekkë. ¹¹ Ie'pa blú e' dör Skëköl biyöchökwak dör kauk iskië, e' wökir. Hebreoie e' kië dör Abadón. Griegoie e' kië dör Apolión (kië e' wà kiane chè: Se' eukwawak).

¹² Íyi sulu e' tsá tka et, erë iskà kianeia böt.

¹³ E' ukuöki tã Skëköl biyöchökwak skà tō iduk bla'wé, i' tã ide tektökicha. Ye' tō s'ttō ttsé datse ka' tso' yöule orochka wa íyi moka Skëköl a ee. Ka' e' bata tkël a iyöule dula'ie, e' shua s'ttō ttséyo. ¹⁴ E' tō iché Skëköl biyöchökwak tō iduk bla'wé írö e' a: “Skëköl biyöchökwakpa dōka tkël tso' moulewa di' tajië kië Éufrates e' kkömik, e'pa wöttsölor be' tō.” ¹⁵ Skëköl biyöchökwakpa dōka tkël e'pa tso'tke Skëköl wã iwakanéwoie i' kéwö ska'. Ie'pa kanë dör pë' tajië eukwa. Pë' ulitane mú blatèsö mañat tsiní tã e' et tsiní erdawa seraã ie'pa ulà a. Etã Skëköl biyöchökwakpa dōka tkël wöttsërolone iwakanéuk. ¹⁶ Etã ye' a iyëne tō ñippökwakpa dami kabaio ki, e'pa dōka 200.000.000.

¹⁷ Ñippökwakpa ekkëpa dami kabaio ki, e' sué ye' tō, e'pa wã tabechka àr ibatsi' mik e' tsatkoie, e' wöaule batsë wēs bö' wörkua suèsö es ena sië wēs ák bua'buak kië jacinto es, ena tskiriri wēs azufre es. Kabaio ekkëpa wökir wër wēs namu wökir es. Ñies ikkō a bö' ena shkle ena azufre, e' dōkettsã. ¹⁸ Bö' ena shkle ena azufre dōkettsã kabaio ekkëpa kkō a, e' dör ì mañat suluë dōke pë' ki e'. E' tō pë' ewéwa tajië. Pë' ulitane mú blatèsö mañat tsiní tã e' et tsiní enewa seraã. ¹⁹ E' wà dör tō kabaio ekkëpa wã diché tso' ikkō a ena ikirë a s'we'ikoie. Ikirë bata dör tkabë chök wökir es, e' wa s'shka'wekeitö.

20 Erë pē' malepa aṭe kē durulune ì sulu tka e' wa, e'pa kē wā ì sulu wamblekerakitō ese olo'yane. Nies aknamapa ena íyi diököl dalöiekerakitō esepa kē olo'yanerak iwā. Íyi diököl ñe'pa yöule orochka wa, inukölchka wa, broncechka wa, ákchka wa ena kal tak wa, ese kōs wōbla kē wawēr, kē kukuō wattsēr, kē shko, erë ie'pa tso'ia idalöiök ikëkölie. 21 Ie'pa kē er maneone. Ie'pa s'ttekewaia, alibchökeia, trërkeia, akblökeia.

10

Skëköl biyöchökwak e' wā yëkkuō a'tser iulà a

1 E' ukuökì tā ye' tō Skëköl biyöchökwak sué eköl, e' diché tā taië. Ie' datse ká jaì a paiëulewā buaë mò wa. Shkaba' tkënear iwökir tsakā. Ie' wō dalöburke wēs diwō es. Ie' klölobo wa'ñe wēr wēs bö' wōñar es. 2 Ie' wā yëkkuō tsitsirla a'tser iulà a shubukaule. Ie' klö bua'kka tkékaitō dayë kì, iklö bakli'kka tkékaitō ká sí kì. 3 Etā ie' ane taië wēs ma'name ar es. Mik e' one, etā alá blane dōkā kuktökicha. 4 Ì ché alá tō e' shtök ye' mí yëkkuō kì, erë ttō ttséyō datse ká jaì a e' tō iché: “Kē ishtar, iblōwābō bërë.”

5 Etā Skëköl biyöchökwak suéyō iklö et tkërka dayë kì, iklö et tkërka ká sí kì, e' ulà bua'kka kéka ká jaì a 6 tā ichéitō: “Skëköl ser michoë e' tō ká jaì ena ká i' ena dayë ena ì kōs tso'ia, e' yö'. Ie' wörkì ye' tō iché tō ì cheke ye' tō e' dör mokì. Skëköl kē tō ì panepaia. 7 Ì tso' Skëköl wā ier a blëule wè, e' yë'bakitō ikanè mésopa dör ittekölpa e'pa a, e' wā

ordaë mik Skëköl biyöchökwak bata tö iduk bla'wé eta.”

⁸ Eta s'ttö ttsë'yö datse ká jaì a, e' tténe ye' ta ta ichéitö: “Be' yú Skëköl biyöchökwak klö et tkërka dayë kî eta iklö et tkërka ká sí kî, e' ska', eta yëkkuö a'tser iulà a shubukaule, e' klö'ú.” ⁹ Eta ye' mí Skëköl biyöchökwak dur e' ska' ta yëkkuö e' kiéyö ie' a. Ie' tö ye' a iché: “Íkë, ikatöwäbö. Be' kkö a be' tö ittseraë tö blo'bloë idir wes bulali es, erë be' shua imiaraë bacha'bachaë.”

¹⁰ Eta yëkkuö a'tser Skëköl biyöchökwak ulà a, e' klö'wéyö ta ikatéwayö. Ye' kkö a ta blo'bloë idir wes bulali es, erë mik ide ye' shua, eta imía bacha'bachaë. ¹¹ Eta ttè i' yëne ye' a: “Í wamblërmi ká kua'kî kua'kî wakpa taië ta, ñies ditsöwö kua'kî kua'kî wakpa taië ta, ñies s'ttö kua'kî kua'kî wakpa taië ta, ñies ká blúpa taië ta, e' kôs chök be' kawöta Skëköl ttekölie.”

11

Skëköl ttekölpa böl

¹ Eta ye' a kua' mène ká ma'woie. Ye' a iyëne: “Be' yú, Skëköl wé kibi, e' ma'uk. Ñies ka' tso' íyi moka Skëköl a, e' ma'ú. Bil s'tso' Skëköl dalöiök iwé a, e' shta'úttsa. ² Erë Skëköl wé kibi upa ate u'rki e' meule pë' kě dör judiowak esepa a, e' kueki e' kě ma'war be' tö. Ie'pa tö Skëköl ké, e' dör Jerusalén dör batse'r e', e' klö'werawa, sulu'werawa i sulu wa dö si' dökä dabom tkëyök kî böt (42) ekkë. ³ Eta ee ye' tö ye' ttekölpa patkeraë böl ye' tté pakök ká dökä mil eyök kî cien böyök kî dabom teryök (1.260 días)

ekke. Ie'pa paiëule datsi' kra'kraë wa s'ká datsi' sù.”

⁴ Olivo klõ bõlka ena bö'wõla tulus ituloka ki dõka bõt tso' Skëköl wörki ká jaì a, e' yë'bak ká iaiaë Zacarías tö, e' wà dör ttekölpa bõl e'. ⁵ Yi datse ie'pa bõl we'ikök suluë kiane ppè, kiane ttèwà, e' ta ese ewerawa ie'pa tö bö' dõkettsa ie'pa kkõ a e' wa. ⁶ Ie'pa tso' Skëköl ttè pakök ittekölpaie, e' dalewa ie'pa a kawõ mène kalì wöklö'ukwà as kè iyër. Nies ie'pa a kawõ mène di' mane'uktsane pëie. Nies kawõ mène ie'pa a ì sulu kos mukka ká i' wakpa kì bitökicha ie'pa kì ikiane ekkë.

⁷ Erë mik ie'pa tö Skëköl ttè paké one, età iyi-wak sulusi aknamaie e' dörakà kauk taië iskië e' a. E' ñippöraë ie'pa ta, età ie' alörakà ie'pa kì, età itteraluritö. ⁸ Ie'pa nu ardaë tkëter Jerusalén ká shushaë sulitane wörki. Ká e' a ie'pa Këköl kötwarakitö wõtëulewà krus mik. Skëköl a ká e' dör suluë wës Sodoma ena Egipto es. ⁹ Pë' datse ká wa'ñe, ditséwö kuà'kì kuà'kì, ttõ kuà'kì kuà'kì ena ká kuà'kì kuà'kì wakpa e'pa tö Skëköl ttekölpa nu sueraë dõ ká mañat kì shaböts ekkë. Ie'pa kè tö kawõ mepa yi a inú wõtökwà. ¹⁰ Ká ulitane wakpa ttsë'rdaë buaë, ie'pa bõl duolur e' kueki. Skëköl ttekölpa bõl tö ie'pa we'ik siarë, e'pa duolur, e' tö ie'pa ttsë'weraë buaë, e' kueki ie'pa íyi kakmeraë ñi a.

¹¹ Mik ká mañat kì shaböts e' tka, età Skëköl tö ittekölpa bõl duolur, e'pa shke'wëkane ta ie'pa e' duéka. Wépa tö e' sué, e'pa kos suane iyöki taië. ¹² E' ukuöki ta ttõ darërë datse ká jaì a, e' ttsé ittekölpa tö, e' tö iché: “¡A' shkõka íe!” Età ie'pa mika ká jaì a mò shua, e' sué ibolökpa tö. ¹³ E' wõsha

tā í tka darërëë, e' tō Jerusalén mú blatèsö dōk_a dabop tā e' et tsíní chōraë í ulà ā. Iwakpa duolur dōk_a mil kuryök (7.000). Imalepa ate ttsë'ka, e'pa kōs suanerak taië. Ie'pa tō Skëköl tso' ká jai ā, e' kíkék_a.

¹⁴ Es ì suluë skà tka, i' tā ide bötökicha. Ì suluë skà datseia bet, e' tā ide mañatökicha.

Duk blane, i' tā ide kuktökicha

¹⁵ Eta Skëköl biyöchökwak bata tō iduk bla'wé, i' tā ide kuktökicha. Eta s'ttō ttsëne taië darërëë ká jai ā, e'pa tō iché:

“I' tā ká ulitane wakpa ena iwökirpa,
e'pa de Skëköl ena wé pairine'bitū idi' wa s'blúie,
e'pa ulà ā.

Ie'pa tō s'wëtsë michoë blu'ie.”

¹⁶ E' ukuökí tā këképa dōk_a dabom böyök kí tkël (24) tulur ikula' kí Skëköl ska', e'pa e' télur wöwakköt Skëköl wörkí idalöiök. ¹⁷ Ie'pa tō iché:

“A sa' Këköl, be' diché tā' taië íyi ulitane tsatā.
Be' tso'tke tsawe tā, be' tso' íñe tā, ñies be' tso'
aishkuō tā kékraë.

Be' e' tkék_a ká ulitane wakpa blúie be' diché taië
wa,

e' kuëkí sa' tō icheke wëstela be' ā.

¹⁸ Ká ulitane wakpa wépa dör be' bolökpa,
esepa we'ikeketke be' tō kësik wa, e' këwö de i' tā.
E' kuëkí ie'pa ulune taië be' kí.

S'duulewā kōs e' shulirke, e' këwö detke.

Ñies be' kanè mēsopa ena be' ttekölpa ena s'batse'r
malepa tö be' dalöieke, pē' dalöiërta' esepa
ena pē' ēsepa,

e'pa kōs a iské meketke be' tö, e' kēwō de.

Wēpa tö s'ditsō ewēwa ká i' kī,
esepa ewekewa be' tö, e' kēwō detke."

¹⁹ Eta Skököl wé tso' ká jaì a, e' wékkō bunane, e'
shuā Skököl tö ittē me' se' a, e' kélkuō suéyō. Eta alá
wōñane blane taiē, e' ttséyō. Í tka darērēē, ñies mò
wōsi sēsēē blubluē, e' dane taiē kañiē.

12

Alaköl eköl ena bë dör kēтали кёкөlie e'

¹ E' ukuōkī tā ilè taiē suéyō ká jaì a ilè wà kka-
choie. E' dör alaköl eköl parratulewā diwō wā.
Si'wō tso' ie' klō dikīā. Iwōkir kī i' tkērka wēs blu'
wōkir kī itkēka es, e' yōule bëkwō dōka dabom eyök
kī bōt (12) e' wa. ² Alaköl batsōketkēr buklú, e'
kirinemitke, e' tö ie' kkōchōweke taiē.

³ E' ukuōkī tā ye' tö ilè skā sué ká jaì a ilè wà
kkachoie. E' dör iyiwak sulusi aknamaie blubluē,
e' dör kēтали кёкөл wák batsē e'. Iwōkir dōka kul,
e' kī idula' tulturka dōka dabop. Ñies iwōkir kōs kī
itulturka wēs blu' wōkir kī itkēr es. ⁴ Bëkwō kōs mú
blatēsō mañat tsiní tā e' et tsiní kalēttsaitō dō ká
i' kī ikirē wa. Ie' e' duéka alaköl alá kurketke, e'
wōshāē ipanuk ilà kurketke e' katowaiē. ⁵ Alaköl
alà kune wēm, e' suletēnebak ká ulitane wakpa
wēttsuk iblúie. Ie' tö ie'pa wēttsēraē yēsýēsē idiché
taiē wa. Erē alá e' yēnettsā imì ulà a, minetser wé
Skököl tkēr ikulé kī ee. ⁶ Alaköl e' tkashkar kēтали
këköl yōkī tā imía ká sir poē wé kē yi sērku' taiē
ese ska'. Eē Skököl tö ká me'baktke ie' a. Eē ie'pa

tö alaköl se'weke ká dōka mil eyök kī cien böyök kī dabom teryök ekkē (1260).

⁷ E' ukuōkī tā ie'pa ñippémi taiē ká jaì a. Skëköl biyöchökwak kibi kiè Miguel, e' ena imalepa, e'pa ñippé taiē këtali këköl tā. Këtali këköl ena iklépa, e'pa ñippé taiē ñies, ⁸ erë Miguel e' aléka ie'pa kī. E' kueki këtali këköl ena iklépa, e'pa kē a kawö mène senukia ká jaì a. ⁹ Es këtali këköl bërie uyéttsarakitö ká jaì a döttsa ká i' kī iklépa kos etā. Këtali këköl e' dör tkabë bak ká iaiaë kiè Bë ena Satanás e'. Ie' dör ká ulitane wakpa kitö'ukwak as ie'pa tö i sulu wamblö.

¹⁰ E' ukuōkī tā ttö darërëë ttséyö ká jaì a tö iché:

“Bata ekkē tā Skëköl tö se' tsatkée,
ie' e' tkékatke i ulitane blúie dīché tā' taiē.

Wé pairi'bitu ie' tö idi' wa s'blúie
e' detke ká ulitane wakpa wökirie.

Satanás bak s'yamipa kkatök ñië nañeë Skëköl a,
erë bata ekkē tā ie' uyéttsaitö.

¹¹ Obeja Pupula kötewa, e' pë tène se' skéie,
ie' mik s'yamipa erblé,
e' tté buaë paké ie'pa tö,
e' kueki ie'pa e' aléka Satanás kī.

Ie'pa kē tkine tté buaë e' dalërmik ittewa e' kī.

¹² ¡A Skëköl biyöchökwakpa serke ká jaì, a' ttsë'nú
buaë!
Erë jwéstela ina wépa tso' ká i' kī ena dayë kī esepa
ta!

Bë wā ijcher tö ie' kéwö dökewatke tsinet,
e' kueki ie' ulune taiē, ie' dë'ttsa a' we'ikök.”

¹³ Mik këtali këköl tö isué tö ie' uyanettsa döttsa
ká i' kī, etā ie' tö alaköl alà kune', e' tötíémi. ¹⁴ Erë

alaköl a pu pik mène as iur kamië kètali kèköl yōkī ie' ká tso' ká sir poë wé kě yi serku' ee. Eë ie'pa tō ie' se'weraë dō duas mañal kī shabōts. ¹⁵ Eta kètali kèköl tō di' tué ikkō a taië as e' tō alaköl katōmī. ¹⁶ Erë íyök tō alaköl kímé. Íyök tskinane ta di' tué kètali kèköl tō ikkō a, e' yéwa íyök tō. ¹⁷ E' tō kètali kèköl uluwéka taië alaköl kī. E' kuekī ie' mīa ñippök alaköl e' aleripa datse ie' itōkī e'pa ta. Ie'pa dör wépa tō Skèköl ttè dalöiëno, e' iuteke buaë e'pa. Ñies ie'pa e' tkéwa darërëë kekraë Jesús tté mokī e' a kě olo'yeta'. ¹⁸ Eta kètali kèköl demi e' duéka dayë kkō mik.

13

Iyiwak sulusi aknamaie e' deka dayë a

¹ Eta ye' tō isué tō iyiwak sulusi aknamaie deka etō dayë a, e' wōkir dōka kul, idula' tulurka dabop. Idula' kos kī itulurka wes itkēr blu' wōkir kī es. Ie' wōkir bik ekkē kī kië kitule et et, e' kos tō Skèköl cheke suluë. ² Iyiwak sulusi sué ye' tō, e' dör wes namu es, iklō dör wes sini'urri bērie klō es, ikkō dör wes ma'name kkō es. Iyiwak sulusi e' a kètali kèköl tō idiché ena kawō mé s'blúie s'wëttsōie. ³ Iyiwak sulusi e' wōkir dōka kul, iwōkir ek shka'ule taië wēsua ittewamiitō ekkē. Erë e' buanene bet. E' tō ká ulitane wakpa tkiwéwa taië. E' kuekī ie'pa tō ie' klō'wé iblúie. ⁴ Kètali kèköl tō idiché me'baktke iyiwak sulusi dē'ka dayë a e' a, e' kuekī ie'pa tō idalöié ikèkölíe. Ñies ie'pa tō iyiwak sulusi e' dalöié. Ie'pa tō iché: “Kě yi dör wes ie' es. Kě yi e' alōpaka ie' kī.”

⁵ Iyiwak sulusi dē'ka dayë a e' a kawō mène e' ttsōkka taië, Skèköl chök suluë. Ñies kawō mène

ie' a blu'ie s'wëttsuk si' döka dabom tkëyök ki böt ekkë (42). ⁶ Etä es ie' tö iwà wamblé. Ie' tö Skëköl ena Skëköl kiè e' ché suluë. Ñies ie' tö Skëköl wé ena wépa serke ká jaì a, e' kos ché suluë. ⁷ Ñies kawö mène ie' a ñippök s'batse'rpa tso' ká i' ki e'pa ta e' alökkä ie'pa ki. Kawö mène ie' a blu'ie ká ulitane wakpa, s'ttö kua'ki kua'ki, ditsöwö kua'ki kua'ki, e'pa kos wëttsuk. ⁸ Wépa dör Obeja Pupula kötulewä se' skéie, e' icha, esepa kiè tso' kitule iyëkküö ki kuaë, mik Skëköl tö ká i' yö' e' yöki. Yëkküö e' dör sene michoë e' yëkküö. Wépa kiè tso' kitule yëkküö e' ki, esepa kë wä iyiwak suluë e' dalöiëne'. Erë ká ulitane wakpa malepa, wépa kiè kë kü' kitule sene michoë yëkküö ki, esepa kos tö iyiwak sulusi dë'ka dayë a e' dalöié ikëkölie.

⁹ Ì cheke ye' tö, e' ttsö a' ulitane tö:

¹⁰ “Wépa suletë'bak Skëköl tö klö'wëwä, esepa tserdami klöulewä.

Wépa suletë'bak Skëköl tö duökwä tabè kkö a, esepa tterawä tabè wa.”

E' wa s'batse'rpa e' tköwä darërë ena ierblö ie' mik e' wërdaë.

Iyiwak Sulusi aknamaie deka etö iyök a

¹¹ E' ukuöki ta ye' tö iyiwak sulusi aknamaie skà sué etö, e' deka iyök a. Idula' dör bötö wës obeja wë'ñe dula' es, ittö wës këtali këköl ttö es. ¹² Ie' wä kawö tso' i' kos wöie wës iyiwak sulusi dë'ka dayë a e' wä itso' es. Ie' kaneblöke iyiwak sulusi dë'ka dayë e' a. Ie' kanè dör ká ulitane wakpa kök iyiwak sulusi dë'ka dayë a shkä'ule taië iwökir ki

wēsua ittēwamiitō, e' dalöiök. ¹³ Ì kē or yi a, ese wēitō taiē dōka bö' kiéitō ká jaì a, e' ta ibiteshka taiē dōttsa ká i' kī sulitane wörki. ¹⁴ Ì kē or yi a, ese wé taiē ie' tō iyiwak sulusi dē'ka dayē a e' wörki. E' wa ie' tō ká ulitane wakpa kē dör Skököl icha, esepa kōs kitō'wé taiē. Ie' tō ie'pa a iché: “Iyiwak sulusi dē'ka dayē a e' shka'ule taiē iwökir kī tabè wa erè ishkenekane e' diököl yuō iwák suē idalöioie.”

¹⁵ Iyiwak sulusi dē'ka íyök a e' a kawō mène siwa' muk iyiwak dē'ka dayē a e' diököl yōne e' a as ittōka, ñies as tō wépa kē tō idalöiè, esepa ttökwa patkō.

¹⁶ Ñies iyiwak sulusi dē'ka íyök a, e' tō ká ulitane wakpa ké e' muk wakyuè iulà bua'kka kī ö iwōtsa kī. Pē' èsepa ena pē' dalöiërta', pē' siarēpa ena pē' inuköl blúpa, pē' klöulewa kanè mésoie ena pē' kē dör es, e'pa kōs kawōta e' muk wakyuè. ¹⁷ Wépa wakyöule es, esepa ē a kawō mène iyi tauk ena iyi watauk. Ie'pa kōs wakyöule iyiwak sulusi dē'ka dayē a e' kiè wa ö ikiè e' número wa.

¹⁸ A' kawōta iwà bikeitsökwā buaē as a' éna iar tō ì kiane yēnuk. Wépa didir ena ká ane buaē, esepa éna iwà armi buaē. Iyiwak sulusi dē'ka dayē a e' número dör s'ditsö eköl e' número, e' dör cien teryök kī dabom teryök kī teröl (666).

14

Obeja Pupula ena wépa tsatkēne esepa

¹ E' ukuökī tā ye' tō Obeja Pupula sué tō idur kabata kiè Sión e' wōbata kī. Ie' tā pē' tso' taiē dōka 144.000 ekkē. Ie'pa kōs wōtsa kī Obeja Pupula ena iyē, e'pa kiè tso' kitule. ² E' ukuökī tā ye' tō ittse tō ì blarke taiē ká jaì a, e' blar wēs di' blar taiē áktto

mik es, wēs alá blar taiē es, e' dör wēs s'blar taiē ma'ma kiē arpa wa es. ³ Pē' tso' taiē dōka 144.000, e'pa iēter Skēkōl kulé wōshaē ñies itso' ttsē'ka dōka tkēl ena kēkēpa dōka dabom böyök kī tkēl (24), e'pa wōshaē ie'pa iēter. Ie'pa tso' ttsök ttsē pa'alī wa. Ká ulitane wakpa shua e'pa ē tsatkēne, e' kueki kē yi skā a e' yōnuk ttsē e' wa. ⁴ Ie'pa dör yēsyesē, kē e' iaouleka trē wa yēs. Ie'pa mīchoē Obeja Pupula itōki wē imi'ke eē. Ie'pa tsatkēne, ie'pa dör wēs íyi tsá mēne Skēkōl a ena Obeja Pupula a es. ⁵ Ie'pa kē kayēule yēs. Ie'pa kē kī ì sulu tā' Skēkōl wōa.

Skēkōl biyōchōkwakpa dōka teröl

⁶ E' ukuōki tā ye' tō Skēkōl biyōchōkwak skā suē ekōl urkear kashuk a. E' wā Skēkōl ttē buaē yōbiē e' dami wā pakē ká ulitane wakpa a, s'ditsōwō ulitane a ena s'ttō kua'kī kua'kī ulitane a. ⁷ Ie' tō iché aneule: “Skēkōl tō sulitane shuleketke, e' kēwō dētke. E' kueki Skēkōl dalōiō, ie' kīkōka. Kashuk ena ká i' ena dayē ena di' ulitane, e' kōs yō'itō, e' kueki idalōiō sulitane tō.”

⁸ Eta Skēkōl biyōchōkwak skā debitu idē'bitu kewe, e' itōki, e' tō iché: “Ká kibi taiē bua'iewa kiē Babilonia, e' enewa sēraa, sulunewa. Babilonia wakpa tō ká malepa wakpa erkiōwē ì sulu wamblōk ie'pa tā wēs s'ttēka blo' wa senokka ita es. E' kueki ká e' wakpa enewa.”

⁹ Eta Skēkōl biyōchōkwak skā debitu itōki, e' tō iché: “Wēpa tō iyiwak sulusi dē'ka dayē a e' ena idiōkōl dalōiē tā ie' mērak wakyuē iwōtsa kī ò iulā kkue kī, ¹⁰ esepa we'ikeraē Skēkōl tō. Ie' kēsik taiē e' ardaē sēraa ie'pa kī. E' dör wēs ie' tō ie'pa ké ì bacha'bachaē e' yōkwa sēraa es. Ie' tō

ie'pa we'ikeraë tajë kekraë bö' wõñarke azufre ta e' wa ibiyöchökwakpa batse'r e'pa wörki ena Obeja Pupula wörki. ¹¹ Wépa tö iyiwak sulusi dë'ka dayë a e' dalöié, ñies idiököl dalöierakitö, e'pa e' me' wakyuë iyiwak sulusi e' kië wa, esepa weirke bö' ké a, e' shkle batrö michoë kë iwöittä'wä ñië nañeë."

¹² S'batse'rpa tö ie' ttë dalöiëno, e' iuté buaë, ñies ie'pa tkëulewä darërëë Jesús mik. E' wa ie'pa diché wërdaë.

¹³ E' ukuöki tä ye' tö ttö datse kä jai a e' ttsé. E' tö ye' a iché: "I'ñe tä ena aishkuö tä wépa erblë' Jesús mik tä idurulune es, ayëcha buaë esepa." Ñies Skököl Wiköl tö iché: "E' dör moki, ie'pa kaneblë' darërëë Skököl a kä i' ki, e'pa enuraë aishkuö tä. I buaë kos o' ie'pa tö, e' ské döraë ie'pa ulä a."

¹⁴ E' ukuöki tä ye' tö mò saruru suë, mò saruru e' ki yi tkër eköl wër tö ie' dör S'ditsö Alä. Ie' wökir ki itkëulekä i tkekekä blu' wökir ki yöule orochka wa ese. Tabe kä di'dië tso' iyiwö toie, ese a'tser ie' wä.

¹⁵ Eta Skököl biyöchökwak eköl e' yëttsä Skököl wé tso' kä jai a e' a, eta iché aneule yi tkër mò bata ki e' a: "Kä ulitane wakpa dör wës iyiwö es, e' kéwö detke wöshtë wës iyi wöshtësö es. E' kueki e'pa wöshtö be' tabè wa." ¹⁶ Eta yi tkër mò bata ki, e' tö itabè waté kä i' ki, eta iwà wöshtëitö.

¹⁷ E' ukuöki tä Skököl biyöchökwak skä e' yëttsä Skököl wé tso' kä jai a e' a. Ie' wä tabè kä di'dië a'tser. ¹⁸ E' ukuöki tä Skököl biyöchökwak skä tso' e' dör kä' tso' iyi moka Skököl a e' bö kanéukwak. Ie' dettsä tä ichëitö aneule wé wä tabè dami e' a: "Uvawö kos tso' kä diä a e' detke wöshtë, e' kueki uvawöli kicha tö tabè wa." ¹⁹ Eta Skököl

biyöchökwak, e' tö uvawöli kōs kicha té tā iékaītō ákuk a wé iwöli ñateke idiō yottsaiē e' a. Ákuk e' wā kiane chē tö Skëköl tö ibolökpa we'ikeraē ikēsik wa wēs uvawö ñatēsö es. ²⁰ Ákuk e' tso' Jerusalén bānet, e' a iwöshté Skëköl biyöchökwak tö e' iēne. Mik iñatēne, etā s'pě tēne taiē wēr wēs di' taiē suēsö es. Ibatsí dör kilómetro dōkā cien mañayök (300) ekkē, ishöló dör metro et kī shāböts.

15

Ì sulu bata datse

¹ E' ukuökī tā ye' tö ì skà suē ká jai a ilè wā kkachoie, e' tö ye' tkiwéwā. E' dör Skëköl biyöchökwakpa dōkā kul, e'pa wā ì sulu bata datse dōkā kul ká i' wakpa kī, e' dami. Mik ì sulu ikkēpa tka, etā Skëköl kēsik taiē e' wöklōne.

² Ñies ye' tö isuē tö ì me'r bērie dayē suē, e' wēr wösüochka suē sarērēē shutuule bö' wörkua wa. Ñies wēpa e' ali'kabak iyyiwak sulusi dē'kā dayē a e' kī ena idiököl kī, esepa suéyö. Ie'pa kē e' menettsa wakyuē iyyiwak sulusi kiē e' número wa. Ie'pa iēter dayē e' kkömik. Ma'ma blartā' kiē arpa me' Skëköl tö ie'pa a, e' a'tser ie'pa wā. ³ Skëköl kanè méso kiē Moisés e' ttsè, ñies Obeja Pupula ttsè, e' ttseittseke ie'pa tö, e' tö ichè i' es:

“A Skëköl, be' diché tā' taiē íyi ulitane tsatā.

Ì kōs wé be' tö, e' dör taiē buaē, e' tö sa' tkiwéwā.

Be' ē dör ká ulitane wakpa blú.

Be' dör yēsyesē, be' ttō etkē.

⁴ A Skëköl, sulitane tö be' dalöieraē.

Sulitane tö be' kīkerakā.

Be' ě dör batse'r.
 Sulitane wā ijcher tō be' tō s'shuleke yēsyesē,
 e' kuēki ká ulitane wakpa dōraē be' ska' be'
 dalōiōk.”

⁵ E' ukuōki tā Skēkōl wé tso' ká jaì a, e' úshu dalōiērtā' taiē shute, e' suēaryō áie, e' shuā ttē me'bak Skēkōl tō se' a e' tso' blēule. ⁶ Skēkōl biyōchōkwakpa dōkā kul wā ì sulu datse ká i' kī e' damirak iwā iulā a, e'pa dettsā Skēkōl wé e' a. Ie'pa datsi' yōule datsi' kiē lino ese wa e' dör saruruē wōñarke dalalāē, ikiparuo àr iwā icho' mik, e' dör oro. ⁷ Ì tso' ttsē'ka dōkā tkēl, e' ekōl tō tkā' yōule orochka wa, e' mé Skēkōl biyōchōkwakpa kul a ekōl ekōl. Tkā' e' a Skēkōl sēr michoē e' kēsik iēne chiē. ⁸ Etā Skēkōl wé e' wā iēnekā Skēkōl olo taiē ena idiché taiē e' shklē wa. Kē yi dōpawā Skēkōl wé e' a dō mik, ì sulu dami Skēkōl biyōchōkwakpa kul wā, e' wā tka etā.

16

¹ Ye' tō yile ttō ttsé darērēē Skēkōl wé a, e' tō iché Skēkōl biyōchōkwakpa kul a: “¡A' yú tā a' tkā' wā iēne Skēkōl kēsik wa, e' wā tkōttsā ká diā kī!”

Tkā' wā iēne Skēkōl kēsik wa dōkā kul

² Skēkōl biyōchōkwak tsá, e' tō itkā' wā tkéttsā ká i' kī, etā wépa wakyōule iyiwak sulusi dē'kā dayē a e' kiē wa ñies idiōkōl dalōiérakitō, esepa kōs kī s'méwō sulusi tskine dalēr taiē.

³ E' ukuōki tā Skēkōl biyōchōkwak skā tō itkā' wā tkéttsā dayē kī. Etā dayē míā pēie wēs wēm kōtulewā pē es. Iyiwak kōs tso' dayē a duolur yēs.

⁴ E' ukuöki ta Skëköl biyöchökwak skà tö itka' wà tkéttsa di' kōs ki. Eta di' kōs mīa pēie. ⁵ E' ukuöki ta ye' tö ittse tö Skëköl biyöchökwak dör di' kkö'nukwak, e' tö iché:

“A Skëköl, be' dör batse'r,
be' tso'tke tsawe ta, ì'ñe ta ena kekraë.
Kekraë be' tö s'shuleke yësyësë,
e' kueki e' dör buaë tö be' tso' ie'pa we'ikök es.

⁶ Ie'pa tö s'batse'rpa ena be' ttekölpa,
e'pa kötulur pë tēne taië, e' kueki e' dör buaë tö be'
tö ie'pa we'ikë es.

Ì'ñe ta be' tö ie'pa ské kéne pë yök.
Es ie'pa ki inuí ské dene.”

⁷ E' ukuöki ta ka' tso' íyi moka Skëköl a eë ttō ttséyō se' ttōie e' tö iché: “A Skëköl, be' diché ta' taië íyi ulitane tsata, ayëcha e' dör mokië, be' tö ie'pa nuí shulé mokië yësyësë.”

⁸ E' ukuöki ta Skëköl biyöchökwak skà tö itka' wà tkéttsa, e' ane diwö ki. Eta diwö a kawö mēne s'ditsō ña'ukwa iba taië e' wa. ⁹ Diba e' tö sulitane pa shayo'wéttsa taië. Ì sulu ikkë kōs patké Skëköl tö ie'pa ki, erë ie'pa kë éna ì sulu wambleke ie'pa tö ese olo'yak, ie'pa kë er mane'wak ie' a. Ie'pa kë éna ie' kikakka. E' skéie ie'pa tö ie' ché suluë.

¹⁰ E' ukuöki ta Skëköl biyöchökwak skà tö itka' wà tkéttsa, e' ane wé iyiwak sulusi dē'ka dayë a e' tkërka e' ki. Eta ie' ká kōs ttsenewa wēs stui es. Ká ulitane wakpa tö iku' kukeke ipà dalër taië e' ë kueki. ¹¹ Erë ì sulu wambleke ie'pa tö, ese kë olo'yè ie'pa tö. Ie'pa pa dalër taië ñies ie'pa tteke smewö

sulusi tö, e' kueḱi ie'pa tö Skëköḷ tso' ká jaì a e' ché suluë.

¹² Skëköḷ biyöchökwak skà tö itḱa' wà tkéttsa, e' ane di' taië kië Éufrates e' a. Eta di' taië e' sinewa as blu'pa datse diwö tskirke e' wa, esepa tkömi buaë iñippökwakpa ta. ¹³ E' ukuöḱi ta ye' tö wimblupa sulusi suë bukuë'ie mañat. Et dettsa këtali këköḷ e' kkö a. Et dettsa iyiwak sulusi dë'ka dayë a e' kkö a. Ibata ët dettsa iyiwak sulusi e' tteköl kkö a. ¹⁴ Bukuë' e'pa dör aknamapa. Ì kë or yi a, ese ormi ie'pa a. Ie'pa mi'ke blu'pa tso' ká wa'ñe, e'pa dapa'uk ñippök Skëköḷ diché ta' taië iyi ulitane tsata, e' ta, mik ikéwö de sulitane shulök eta.

¹⁵ Skëköpa Jesucristo tö iché i' es: “Ye' ttö ttsö. Mik ye' datsene, eta ye' datse kë e' biyö yëule wes akblökwak döwa es. Wëpa tso' erḱi ye' panuk, idatsi' tso'tke buaë iënoie, ayëcha buaë esepa. Es ie'pa kë shkôpa sume sulitane wörḱi ta ijaërḱarak.”

¹⁶ Eta aknamapa mañal, e'pa tö blu'pa dapa'wëka ká kië hebreoie Armagedón ee.

¹⁷ Eta Skëköḷ biyöchökwak bata tö itḱa' wà tkéttsa, e' ane kashuk a. Eta se' ttöie darërëë ttsé ye' tö datse blu' kulé tso' Skëköḷ wé a e' ska', e' tö iché aneule: “¡Ye' tö iwakanewétke!” ¹⁸ Eta alá wöñane taië iblane taië. Í tka darërëë, e' tö ká wöti'wé taië ḱos í bakule ká i' ḱi e' tsata. ¹⁹ Ká wa'ñe wé s'ditsö serke, e' ké ḱos enewa. Ká kibi taië bua'iewa kië Babilonia, e' tskinewa ate mañat tsini. Es Babilonia ḱi Skëköḷ kësik suluë blé, ì sulu wamblekerakitö ese nuí kueḱi. E' dör wes Skëköḷ tö ie'pa ké ì bacha'bachaë yökwa seraḱ es. ²⁰ Dayë nane ḱos, kabata ḱos, e' cholur. ²¹ Ñies mò wöli wösi sësëë, e' wösi es tköḱa dabom tkëyök (40) kilo

tsatā, ese dane taiē s'ditsō kī wēs kalī yēr es. E' tō s'ditsō we'ikē taiē e' kuekī ie'pa ulunekā Skēkōl kī tā ie' ché suluē.

17

Alakōl trēr taiē e' weirdaē

¹ Skēkōl biyōchōkwakpa dōkā kul wā tkā' tso', e' ekōl de ye' ska' tā ye' a ichéitō: “Be' shkō ye' tā, súyō be' a ikkachē wēs Skēkōl tō alakōl trēr taiē kkeaulekā taiē, e' we'ikē. Alakōl e' tkērka di' tso' taiē e' bata kī. ² Kā ulitane blúpa e' mettsā trēnuk ie' tā. Nies ká ulitane wakpa e' mettsā i sulu wamblōk wēs ie' es kē wōklōrtā wēs s'tteke blo' tō es.”

³ E' ukuōkī tā Skēkōl Wikōl de taiē ye' kī tā Skēkōl biyōchōkwak wā ye' mítser ká sir poē wé kē yi serku' taiē ese ska'. Etā eē ye' tō alakōl sué ekōl tkērka iyiwak sulusi dē'kā dayē a wák batsē e' kī. Iyiwak sulusi e' pa kōs kī kiē tso' kitule taiē kuā'kī kuā'kī. Kiē e' wā kōs tō Skēkōl cheke suluē. Iwōkir dōkā kul, idula' dōkā dabop. ⁴ Alakōl e' paiēule buaē idatsi' dōr sielsiel ena batsē. Ikītkēule buaē taiē oro wa ena ák bua'buwa wa ena ákwōla bua'buwa kiē perla ese wa. Tkā' yōule oro wa, e' a'tser iwā wā iēule chiē blo' wa. Blo' e' tō i kōs wēr suluē Skēkōl wa ena alakōl e' ia'wēkā trē wa e' chē. ⁵ Ie' wōtsā kī ttē tso' kitule. Ttē e' wā blēulewā se' yōkī, e' tō iché: “Ye' dōr ká kibi taiē kiē Babilonia. Ye' dōr alakōlpa trēr suluē esepa kōs mī. Nies ye' dōr i kōs tso' ká i' kī wēr suluē Skēkōl wa ese mī.” ⁶ Etā ye' tō isuē tō alakōl tteke blo' tō. Blo' e' dōr s'batse' rpa kōtulur ie'pa tō Jesús ttē kuekī, e'pa pē. E' tō alakōl e' tteke blo'ie. Mik ye' tō ie' sué etā ye' tkinewā taiē. ⁷ Etā Skēkōl biyōchōkwak tō ye' a ichaké: “¿I kuekī be'

tkinewa? Alaköl e' ena iyiwak sulusi wökir döka kul, idula' döka dabop, e' ki alaköl tkërka, e' wà pakeke ye' tö be' a. ⁸ Iyiwak sulusi sué be' tö, e' bak senuk ká iaiaë, e' kë ku'ia i'ñe ta, erë ie' döraça kauk taië iskië, kë s'wö dë'mi ekkë, e' a. E' ukuöki ta Skëköl tö ie' we'ikök patkeraë kekraë. Wépa kië kë ku' kitule kuaë sene michoë yëkkuö ki kam Skëköl tö ká i' yuö e' yöki, esepa kos tkirdawarak mik ie'pa tö iyiwak sulusi dë'ka dayë a e' sué eta. Iyiwak sulusi e' bak senuk, e' kë ku'ia i'ñe ta, erë ie' dörane.

⁹ “Wépa didir ena ká ane buaë, esepa éna i cheke ye' tö a' a e' wà armi buaë. Iyiwak sulusi e' wökir döka kul, e' wà kiane chë kabata döka kul, e' ki alaköl sulusi tkërka. Ñies e' wà kiane chë blu'pa döka kul. ¹⁰ E' skel blërulunebak, e' eköl tso' blu'ie, blu' bata doia itöki erë e' kë kaneblopa ká taië blu'ie. ¹¹ Iyiwak sulusi bak senuk ká iaiaë, e' kë ku'ia i'ñe ta, mik ie' dene blu'ie, eta ide pàköl, ie' dör blu' bak kul e' eköl ñies. Erë ie' dene blu'ie weinuk ë.

¹² “Idula' döka dabop sué be' tö, e' wà kiane chë tö blu'pa döka dabop e'pa doia. Ie'pa a kawö merdaë s'wëtsoie iyiwak sulusi e' ta ekuölö ëme.

¹³ Blu'pa döka dabop, e'pa er mé ñikkë iwákpa bil ekkë, kawö ena diché tso' ie'pa wà s'wëtsoie, e' muk iyiwak sulusi e' a. ¹⁴ Ie'pa ñippöraë Obeja Pupula ta, erë e' e' alöraka ie'pa ki. Ie' dör skëkölpä ulitane e' kéköl, ñies ie' dör blu'pa ulitane e' blú, e' kueki ie' e' alöraka ie'pa ki. Wépa tso' ie' ta, e'pa klöo'bak Skëköl tö, ñies ie'pa shukitbakitö. Ie'pa dör Obeja Pupula ttökatapa e' tkökewa darërëe ie' a ese.”

¹⁵ Ñies Skëköl biyöchökwak tö ye' a iché: “Di' tso'

tajë sué be' tö, e' bata kî alaköl trër tajë, e' tkërka, e' wà kiáne chë, ká tso' tajë e' wakpa s'tso' tajë ttö kua'kî kua'kî e'. ¹⁶ Idula' döka dabop ena iyiwak sulusi, e'pa tö alaköl trër tajë e' sueraë suluë. Ì kôs tso' ie' wà, e' yerattsarakitö iulà a, imeraarakitö sume. Ie'pa tö ie' chkà katerawà età ikuö atë e' ña'wërawa ie'pa tö. ¹⁷ Skëköl wák tö blu'pa dabop er méwà ñikkëë as ie'pa wà kawö tso' s'wëttsöie, e' mùitörak iyiwak sulusi e' a. Es ie'pa tö iwëraë dö mik iwà tka wës Skëköl tö iyë'at es. ¹⁸ Alaköl trër tajë sué be' tö, e' wà dör ká kibi tajë. Ká e' wakpa e' aléka ká malë blúpa kî.”

18

Babilonia wakpa enewa ta iké sulunewa

¹ E' ukuökî ta ye' tö Skëköl biyöchökwak skà sué eköl datse ká jai a, e' diché ta' tajë. Ilo tajë, e' buneka ká i' kôs kî. ² Ie' tö iché aneule:

“¡Babilonia wakpa enewa ta iké sulunewa!
Ká e' sulunewa míane aknamapa kéie.
Eë wimblupa sulusi tsäkië e' dapa'wéka senuk.
E' dör iyiwak sulusi dör ñá ena dù dör ñá, ese wé.
³ Ká ulitane wakpa erkiöwéka Babilonia wakpa tö trënuw wës s'tteke blo' tö es.
Ká ulitane blúpa senéka ie' ta.
Ì sulu kôs tueke ie' tö ì sulu wambloie,
e' tö dalí wataukwakpa ulitane blu'wéka tajë.”

⁴ Ttö skà ttsé ye' tö datse ká jai a, e' tö iché:
“Wépa dör ye' icha, e'pa kôs e' yölur Babilonia
as a' ké tö ì sulu wamblërke eë e' wamblöñak.
Ñies a' e' yölur as ì sulu datse ie'pa kî e' ké dö a' kî.

5 Ì sulu wamblé ie'pa tö, e' dör tajë shute,
e' mú dapa'wèsö, e' ma ideka ká jaì a.
Ì sulu wamblé ie'pa tö, e' jcher buaë Skëköl wä.

6 Eta ttö ttsé ye' tö e' iché inamépa a:
Ì sulu wamblé ie'pa tö pë' malepa kî,
e' nuí ské patköne ie'pa kî tajë dö bötökicha.
Ì sulu wamblé ie'pa tö pë' malepa kî,
e' dör wës ie'pa tö pë' malepa ké ì bacha'bachaë
yök es.

E' kuekî ibaché döka bötökicha,
e' ské yökwa ie'pa kö inuïe.

7 Ie'pa e' kkeöka tajë, ie'pa wä íyi bua'buä tso' tajë
shute,

ekkë ie'pa we'ikö tajë shute.

Ie'pa e' bikeitsö:

'Se' tso' buaë wës alaköl dör blu' es,
se' kë dör wës schö es weir siarë.'

8 Ie'pa e' bikeitsö es, e' kuekî ì suluë döraë ie'pa kî
bet.

Ie'pa teraë bli tö, ie'pa weirdaë siarë,

ie'pa duöralur, ie'pa ñardawa bö' a.

Skëköl diché ta' tajë íyi ulitane tsata,
e' wa ie' tö ie'pa wöme'ttsabak weinuk."

9 Ì sulu wambleke Babilonia wakpa tö, ese
wamblë'ñak ká blúpa tö ie'pa ta. Ñies íyi bua'buä
tso' tajë Babilonia, e' tö ie'pa ttsë'wé buaë. Mik
ie'pa tö Babilonia ñarkewa e' shkle sué, eta ie'pa
eriardaë tajë, iuraë siarë. 10 Ie'pa suardaë dö' ì
sulu e' dö ie'pa kî ñies. E' kuekî ie'pa e' tsuraarak
kamië ikí sauk ta icherarakitö:

“¡Wëstela ìna Babilonia wakpa ta!

Ie'pa dör pē' taiē. Ie'pa ká dör taiē buaē.
 ĭ̄ sulu wamblé ie'pa tō e' nuí de ie'pa k̄i bet,
 ekuölöie ie'pa enewa, ie'pa ká sulunewa!”

¹¹ Dalì wataukwakpa tso' ká ĭ' k̄i e'pa eriardarak
 siarē ĭurarak taiē, kē yi ku'ia Babilonia ie'pa
 dalì tauk e' kuēk̄i. ¹² Dalì watueke ie'pa tō
 e' dör orochka, inukölchka, ák bua'buā, ákwōla
 bua'buā kiē perla, datsi' bua'buā kiē lino ena
 seda, ñies datsi' bua'buā wōaule sielsiel ena batsē;
 ñies kal ulitane alar jamamaē; ñies íyi ulitane
 bua'buāē yōule marfil*, ena kaltak bua'buā wa,
 ena tabechka kiē hierro e' wa ena tabechka kiē
 bronce e' wa, ena ák bua'buā kiē mármol e' wa;
¹³ ñies canela klō e' kkuōlit, ñies íyi poie alar jama-
 maē ena íyi masmas ña'wē, kiō masmas kiē mirra
 ena íyi masmas poie tuē darērē kiē olibano; ñies
 vino ena kiō, ñies harina bua'buā ena trigowō; ñies
 baka ena obeja ena kabaio ena carreta; ñies pē'
 klōulewā kanē mésoie ena pē' skà tso' watuē ese. Íyi
 ekkē kōs watueke ie'pa tō. ¹⁴ Dalì wataukwakpa tō
 icheraē:

“A Babilonia wakpa, ĭ kōs bua'buāē kiarke a' k̄i
 taiē,
 e' kē ku'ia a' wā.
 Íyi bua'buā kōs wēr buaē wōñarke dalölöē,
 e' kōs kē dē'ia a' ulā ā.”

¹⁵ Dalì wataukwakpa e' blu'wé Babilonia wakpa
 wa, e'pa e' tsuraarak kamiē ikí sauk. Ie'pa suane

* **18:12** marfil: E' dör iyiwak kiē elefante ese kà talēki wà.

dö' ì sulu tka Babilonia wakpa k_i, e' dö ie'pa k_i ñies.
Ie'pa eriardaë siarë, iuraë taië. ¹⁶ Ie'pa tö icheraë:

“iWëstela ina Babilonia wakpa ta!
A' e' paiëule datsi' bua'buä kiè lino ese wa
ñies datsi' wöaule siëlsiel ena batsë ese wa.
A' e' kitkëule buäë oro wa ena ák bua'buä wa ena
ákwöla bua'buä kiè perla ese wa.
¹⁷ iKá etkë ta a' wä íyi tso' bua'buäë taië, a' blune
taië, e' enewa!”

Es ñies kanò blubluë shköke taië dayë k_i, e'
wökirpa k_{os} ena ikaneblökerak k_{os} ena wépa
shköke kanò shua, wépa k_{os} inuköl klö'weke
kaneblök kanò wa, esepa k_{os} e' tséat kamië Babilo-
nia kisaük. ¹⁸ Mik ie'pa tö ká e' ñanewa e' shkle sué,
etä ie'pa ane taië: “iKá wé skà dör buäë taië wës
Babilonia es?” ¹⁹ Ie'pa tö ká po tkéka e' wökir k_i
iwà kkachoie tö ie'pa erianerak taië ta iuke taië ta
ichérakitö aneule:

“iWëstela ina ká e' buäë taië, e' wakpa ta!
Sa' k_{os} wä kanò tso', e'pa blune taië ie'pa batamik.
iKá etkë ta ká e' sulunewa!”

²⁰ iA a' tso' ká jaì a,
Skököl tö Babilonia wakpa ewéwa,
e' kueki a' ttsë'nú buäë!
A' dör batse'rupa,
ñies Jesús ttekölpa tsá,
ñies Skököl ttekölpa, ie'pa k_{os} ttsë'nú buäë!
Skököl tö Babilonia wakpa we'iké,
ì sulu wamblé ie'pa tö a' k_i, e' nuí ské de ie'pa k_i,
e' kueki a' ttsë'nú buäë.

²¹ E' ukuöki ta Skëköl biyöchökwak skà de eköl diché ta' taië. E' tò ák bërie kéka, ák e' dör kôs ák tso' wawè ekkë, e' uyémiitö dayë a ta ichéitö:

“A Babilonia wakpa, a' chörawa wës ák i' chowa dayë a es, kë yi tò a' suepaia.

²² Ma'ma tso' bla'wë kiè arpa ena flauta ena duk, ese kë blarpaia a' ká a.

A' kanè mésopa kôs kë ku'ia.

Ák tso' wawè ese kë blarpaia a' ká a.

²³ Bö'wö ñarke e' kë wõñarpaia a' ká a.

Kë yi ku'ia ulabatsök.

A' dalì wataukwakpa e'pa kkeauleka taië, ie'pa dör pë' taië ká i' ki.

Es a' tò ká ulitane wakpa kitö'wé alibchö wa, e' kueki íyi ikkë sulu de a' ki.”

²⁴ Skëköl ttekölpa ena s'batse'r malepa kôs kötulur Babilonia wakpa tò, e'pa pë tène ie'pa ká ki. Ñies pë' malepa taië kötulur ie'pa tò. E' kueki e' nuí de ie'pa ki.

19

¹ E' ukuöki ta ye' tò ittse' tò ká jaí a pë' daparke taië, e'pa tté darërë ta ichérakitö aneule:

“Skëköl tò s'shulè yësyësë ttè moki wa,

e' kueki jikikökasö!

Ie' dör S'tsatkökwak.

Ie' olo ta' taië, ie' diché ta' taië íyi ulitane tsata.

² Babilonia wakpa dör wës alaköl trër taië es.

Ie'pa bak ká ulitane wakpa erkiöuk ì sulu
wamblök wes ie'pa es.

Ie'pa tö Skëköl kanè mésopa kötulur.

E' nuí kî Skëköl tö ie'pa ká sulu'wéwä tä iwakpa
ewéwaitö.

E' kuëkî se' wä ijcher tö ie' s'shuleke yësyësë
mokië.”

³ E' ukuökî tä ie'pa tö iskà chéne:

“îskëköl kîkökasö!

Babilonia shkle dià e' batrö michoë.”

⁴ Këkëpa dökä dabom böyök kî tkël (24) ena ì
ttsë'ka dökä tkël, e'pa e' télur îski wöwakköt tä Skëköl
tkërka ikulé kî, e' dalöierakitö. Ie'pa tö iché: “îEs e'
idir! îskëköl kîkökasö!” ⁵ Skëköl tkër e' ska' ttö ttsé
ye' tö, e' iché:

“îA' ulitane tö se' Këköl kîköka,

se' tsitsipa ñies se' blublupa.

A' dör ie' kanè mésopa tö ie' dalöieke,

e'pa kos tö Skëköl kîköka!”

Obeja Pupula ulabatsöke e' kéwö tkö'uk

⁶ Eta ye' tö ittse tö ì blarke taië wes s'tso' taië ttö
es, wes di' blar taië áktö mik es, wes alá blar taië
es, e' tö iché:

“îskëköl kîkökasö!

Këkë dör se' Këköl, e' diché tä' taië iyi ulitane tsata.

Ie' detke s'blúie s'wëttsuk,

e' kuëkî ikîkökasö.

⁷ Obeja Pupula ulabatsöketke, e' kéwö dewatke,
e' tayë e' kané wétke ulabatsoie ie' tä.

E' ku_ēk_i se' ttsē'nù buaē kaneē, ie' olo k_ikōk_asō.

⁸ Ie' tayē a datsi' bua'buā kiē lino e' mēne e' paioie,
Datsi' e' dōr saruruē, wōñarke dalalaē.
Datsi' e' wà kiane chē
s'batse'rpa sēr yēs_yēsē e'."

⁹ Skēkōl biyōchōkwak tō ye' a ichē: "Ishtō yēkkuō
k_i i' es: 'Wēpa shkeñaule Obeja Pupula ula-
batsōketke, e' kēwō tkō'uk, ayēcha buaē esepa.' "
Ñies ie' tō ichē ye' a: "Ttē e' dōr Skēkōl ttē mok_iē."

¹⁰ Ye' e' tēwā i_sk_i wōwakkōt Skēkōl biyōchōkwak
wōshāē idalōiōk, erē ie' tō ye' a ichē: "j_sē kē wā!
Ye' dōr Skēkōl kanē mēso wēs be' ena be' malepa e'
tkēulewā darērē Jesús ttē a e'pa es. j_sskēkōl ē dalōiō!"
Jesús ttē e' tō Skēkōl ttekōlpa ērkiōwēke s'pattōk.

Itkērka kabaio saruru k_i

¹¹ E' ukuōk_i tā ye' tō isuē tō k_a jaì a ukkō tso'
aie, eē kabaio suēyō etō saruruē. E' k_i itkērka,
e' kiē dōr Ttō Yēs_yēsē Kēkraē. Ie' tō s'wēttsēke
yēs_yēsē. Mik ie' e' kēk_a ñippōk e' kē dōr ē. ¹² Ie'
wōbla wēr wēs bō'wō wōñar es. Ie' wōkir k_i i'
tkērka taiē wēs itso' tkēk_a blu' wōkir k_i es. Ie' k_i
ikiē tso' kitulē. Kiē e' kē jcher yi wā, e' jcher ie'
wák ē wā. ¹³ Ie' datsi' nuulek_a pē wā. Ie' kiē
dōr Skēkōl Ttē. ¹⁴ Ñippōkwakpa tso' taiē k_a jaì a,
e'pa datse ie' itōk_i kabaio saruru k_i. Ie'pa paiēule
datsi' bua'buā kiē lino ese wā, datsi' e' dōr saruruē
wōñarke dalalaē. ¹⁵ Ie' kkō a tabē dōketts_a k_a yēule
di'diē, tabē e' wā ie' e' alōrak_a k_a ulitane wakpa
k_i. Ie' tō ie'pa wēttsēraē yēs_yēsē idichē taiē wā.
Skēkōl dichē tā taiē íyi ulitane tsatā, e' kēsik wā ie'
tō ibolōkpa ñatskerawā wēs uvawō ñatskēwāsō s'klō

wa idiö yottsä es. ¹⁶ Itu' shà ie' paio k_i itso' kitule, e' tō iché: “Blu'pa ulitane e'pa Blú, skékölpa ulitane e'pa Kéköl.”

S'tsątkökwak e' aléka iyiwak sulusi k_i

¹⁷ E' ukuök_i tą ye' isué tō Skéköl biyöchökwak dur eköl diwö k_i. E' tō iché әнеule dù kōs urke kashuk a e' a: “¡A' shkō, a' ñi dapa'úka chke tso' taië Skéköl wā a' a e' katök! ¹⁸ A' shkō blu'pa chkà katök, ñies ñippökwakpa wökirpa ena wēpa kēsik suluë, esepa chkà katök a' shkō. Kabaio ena iwákpa e'pa chkà katök a' shkō. S'klöulewā kanè mésoie ena pē' kē dör es, ñies s'dalöiēr tą' taië ena se' ēsepa ena pē' ulitane chkà katök a' shkō.”

¹⁹ Eta ye' tō iyiwak sulusi dē'ka dayë a e' sué. Ká ulitane blúpa ena iñippökwakpa, e'pa tso' ie' tą. E'pa ñi dapa'uke ñippök itkērka kabaio saruru k_i ena iñippökwakpa e'pa tą. ²⁰ Iyiwak sulusi dē'ka dayë a ena itteköl e'pa klö'wéwarakitō. Itteköl e' tō ì kē or yi a ese o' iyiwak sulusi wörk_i. Ese wa ie' tō wēpa e' me' wakyuë iyiwak sulusi e' kië wa ena idiököl dalöië', esepa kītō'ka. Eta iyiwak sulusi ena itteköl, e'pa batrélormi ttsē'ka bö' me'r taië batsöriie e' a. Eē bö' wōñarke taië azufre tą. ²¹ Imalepa ttélur itkērka kabaio k_i e' tō, tabè dökettśa ikkō a e' wa. Eta dù tō ie'pa chkà katé taië dō che.

20

Skéköl e' aléka Satanás k_i

¹ E' ukuök_i tą Skéköl biyöchökwak sué ye' tō eköl, e' datśe ká jaì a. Ie' wā kauk tēr taië iskië e' kköyottsä tso'. Ñies tabechka kichaie bērie e' a'tśer

iwa. ²⁻³ Eta ie' tō kēтали kēkōl klō'wēwā. Kēтали kēkōl e' dōr Bē kiē Satanás dē'kā tkabēie ká iaiaē e'. Skēkōl biyōchōkwak tō ie' muēwā tabechka kichaie wa batréemi kauk tēr taiē iskiē e' a. Tā e' kkō wōtéwaitō daloie ena iwakyuéitō as kē yi a ikkōyērttsane. Eē ie' wōtēne dō duas mil eyōk as kē ie' a ká ulitane wakpa kitēria. Erē mik duas mil eyōk deka, eta ie' wōtsēnardaē erē ekuölō ē.

⁴ E' ukuōkī tā ye' tō s'blúpa kulé sué tulur ká jai a. Wēpa tulur kula' e' kī, e'pa a kawō mēne s'wēttsuk. Ñies wēpa kuli' tērdulune Skēkōl ttē ena Jesús ttē mokī pakē kuekī, esepa wikōl sué ye' tō. Ie'pa kē wā iyiwak sulusi dē'kā dayē a ena idiōkōl dalōiēne'. Ñies ie'pa kē ē' mēne wakyuē iyiwak sulusi kiē wa iwōtsā kī ō iulā kkue kī. Ie'pa shkenekane, eta ie'pa tō s'wēttsé Cristo tā dōkā duas mil eyōk. ⁵ Ie'pa shkenekane e' dōr s'duulewā e' tsā shkenekane. S'duulewā malepa e'pa kē shkerpakane dō mik duas mil eyōk ene eta. ⁶ Wēpa shkerdakane kewe, ayēcha buaē esepa. Ie'pa dōr wēpa batseo' Skēkōl tō esepa kī. Ie'pa kē duōpawā bōtōkicha. Ie'pa kaneblōraē Skēkōl a ena Cristo a sacerdotepaie. Ñies ie'pa tō s'wēttsēraē Cristo tā ñitā dō duas mil eyōk ekkē.

⁷ Mik duas mil eyōk deka, eta Satanás yērdattsane wē itso' wōtēulewā eē. ⁸ Ie' e' yōrattsā Gog ena Magog kitō'uk. Gog ena Magog, e' wā kiane chē ká ulitane wakpa. Satanás tō ie'pa dapa'wēraē ñippōk Skēkōl tā. Ie'pa ñippōkwakpa dōr taiē wēs dayē tsēwō es.

⁹ Ie'pa ulitane datse ká wa'ñe demi Jerusalén. Eē s'batse'rpa serke. Ká e' dalēr taiē Skēkōl éna. Ie'pa

tö ká e' kköiéwá shkit s'batse'rpa ewowa, erë bö' biteshka ká jai á, e' tö Skëköl bolökpa ewéwa seraá.
¹⁰ Eta Bë tö ie'pa kitöo', e' batréemi bö' wöñarke azufre tá me'r taië batsöriie e' á. Eë iyiwak sulusi dë'ká dayë á ena itteköl e'pa uyanemibak. Eë ie'pa weir michoë ñië nañeë.

Skëköl tö sulitane shuleke bata ekkë tá

¹¹ E' ukuöki tá ye' tö isué tö Skëköl tkër ikulé ki. Ikula' dör bërie saruruë. Ká jai ena ká i' e' tkashkar ie' yöki, kë iwëneia yës. ¹²⁻¹³ Eta ye' tö isué tö s'duulewá kos iëter Skëköl kulé wörki as ishulirdak. Wépa datse s'wimblu ké á esepa tso', ñies wépa durulune dayë á esepa tso'. S'dalöiërta' taië ena s'ësepa kos iëter Skëköl wörki as ie' tö ie'pa shulö wës ie'pa e' wamblë' es. Yëkkuö tso' tseë eë, e' ki i kos o'sö ena i kos wamblë'sö e' tso' kitule. Yëkkuö skà tso' eë et, e' dör sene michoë yëkkuö. Yëkkuö e' ki wépa ulà á sene michoë döraë, e'pa kië tso' kitule. Yëkkuö e' shuppélor, eta s'duulewá kos shulé Skëköl tö wës ie'pa e' wamblë' es, ñies wës itso' kitule iyëkkuö ki es. ¹⁴ E' ukuöki tá s'duöwá ena s'wimblu ké e' kos batréemi bö' me'r taië batsöriie e' á, e' dör s'duöwá bötökicha e'. ¹⁵ Wépa kos kië kë ku' kitule sene michoë yëkkuö ki, e'pa batréemi bö' ñe' á.

21

Ká jai pa'ali ena ká i' pa'ali

¹ E' ukuöki tá ye' tö isué tö ká jai tsá ena ká i' tsá, e' kë ku'ia, e' kos ské yönene pa'ali. Ñies dayë kë ku'ia.
² Eta ye' tö isué tö ká batse'r dör Jerusalén pa'ali e' datse ká jai á Skëköl ska'. Ká e' wër buaala wës

tayë ulabatsketke e' paið buaala iwëm wörki es.
³ Skëköl tkër, e' ska' tð ttsé ye' tð, e' tð iché aneule:
 “Ittsö, i'ñe Skëköl de senuk s'ditsö shua. Ie' serdaë
 ie'pa ta kekraë. Ie'pa döraë ie' ichaie. ⁴ Ie'pa wöriö
 kos paikleraëitö. Kë yi duöpawaia, kë yi eriarpaia,
 kë yi kköchöpaia, kë yi mik i dalërpaia, iyi ekkë kos
 bakbak e' kuëki.”

⁵ Eta Skëköl tkër ikula' ki, e' tð iché: “Ye' tso' iyi
 kos yuökne pa'ali.” Nies ie' tð ye' a iché: “Ttè i' dör
 mokië, e' mik be' erblömi, e' kuëki ishtö yëkkuö ki.”

⁶ E' ukuöki ta ie' tð iché ye' a: “Iwà yöne one.
 Ye' dör iyi wì ena iyi bata, ttè tsá ena ttè bata.
 Wépa ersine, esepa a kawö meraë ye' tð, sene
 michoë di' yök ëme, kë tuë ta'. ⁷ Wépa e' aléka i
 sulu ki, kë wa ye' tté olo'yaule, esepa a iyi ekkë
 kos ské meraë ye' tð. Ye' döraë ie'pa Këköl ena
 ie'pa döraë ye' ala'rie. ⁸ Erë wépa tð ye' tté olo'yé
 suane kuëki, wépa kë erblöta' ye' mik, wépa e'
 ia'uke i sulu wamblekerakitö ese wa, wépa dör
 s'ttökwakpa, wépa trërta', wépa wöbatsö alibchök,
 wépa tð iyi diököl dalöieke skëkölíe, nies wépa dör
 kachökwakpa, esepa kos batreerami bö' wöñarke
 azufre ta me'r taië batsöriie e' a. E' dör s'duöwa
 bötökicha e'.”

Jerusalén pa'ali kkayëne Juan a

⁹ Skëköl biyöchökwakpa döka kul suéyo kewe tð
 tka' damirak iwa wà tkëttsa ká ulitane wakpa
 we'ikoie, e' eköl de ye' ska', e' tð iché ye' a: “Be'
 shkö ye' ta. Obeja Pupula ulabatsöketke, e' tayë
 kkacheke ye' tð be' a.” ¹⁰ Eta Skëköl Wiköl de taië
 ye' ki ta Skëköl biyöchökwak wa ye' mítser kabata
 bérie kakkeë e' ki. Ie' tð Jerusalén dör batse'r datse

ká jai a e' kkaché ye' a, e' dör Skëköl kē. ¹¹ Ká e' wõnarke dalölöë Skëköl olo taië e' wa. Ká e' olo burke taië dalölöë wës ák bua'buá tuë darërëë kiè jaspe es. Ák e' wõaule spaspá ena mat, e' wër sarërëë. ¹² Ká e' kköiëulewá shkit kakkeë buririë. E' ukkö döká dabom eyök kî böt (12). E' ukkö kôs a Skëköl biyöchökwakpa iëter eköl eköl. Nies Israel aleripa ditséwö döká dabom eyök kî böt, e'pa kiè tso' kitule eköl eköl ukkö kôs e' mik. ¹³ Ukkö tso' mañat diwö tskirke, e' kke. Ukkö tso' mañat diwö mi'kewá, e' kke. Ukkö tso' mañat wì wa. Nies ukkö tso' mañat i' wa. ¹⁴ Ká e' kköiëulewá shkittke, e' yöule ák blubluë kî döká dabom eyök kî bök. Obeja Pupula ttekölpa tsá dabom eyök kî bök, e'pa kiè tso' kitule eköl eköl ák blubluë kôs e' mik.

¹⁵ Skëköl biyöchökwak tso' ttök ye' tá, e' wá orochka yöule batsië ká ma'woie, ese a'tser. E' wa ie' tö ká kôs ñe' ma'weke, ikköiëulewá shkit ena iukkö kôs e' ma'weke ie' tö. ¹⁶ Ká e' yöule ñikkëë, kôs ibatsí dör, ekkë ishöló dör. Skëköl biyöchökwak tö ká e' ma'wé ká ma'wö a'tser ie' wá e' wa. Ká e' batsí dör kilómetro döká mil böyök kî cien tkëyök (2.400); ñies ishöló ena ikákke e' dör ekkë ñies. ¹⁷ E' ukuökí tá Skëköl biyöchökwak tö ká kköiëulewá shkit, e' burrí ma'wé. E' dör metro döká dabom teryök kî teröl (66). Skëköl biyöchökwak tö ima'wé wës s'ditsö tö ká ma'wé es.

¹⁸ Ká kköiëulewá shkit, e' yöule ák bua'buá kiè jaspe ese wa. Ká e' yöule orochka wák ë wa; e' damiwá sarërëë wës vidrio es. ¹⁹ Ák blubluë tu-luulewá ká kköiëulewá e' chkië, e' mik ák bua'buá kua'kí kua'kí bastulur taië. Ák blubluë e' tsá e' dör ák bua'buá kiè jaspe; ák blubluë skà dör zafiro;

iskà dör ágata; iskà dör esmeralda; ²⁰ iskà dör ónice; iskà dör cornalina; iskà dör crisólito; iskà dör berilo; iskà dör topacio; iskà dör crisoprasa; iskà dör jacinto; ibata dör amatista. ²¹ Ukkö dōkà dabom eyök kǐ böt, e' dör ák bua'buá saruru kiè perla dōkà dabom eyök kǐ böt. Ukkö bit e' dör perla et. Ká e' ñalé kibi e' yöule orochka wák ẽ wa damiwá sarërëë.

²² Kẽ ye' wá Skëköl wé sune ká e' kǐ. Skëköl diché tǎ' taië íyi ulitane tsatǎ ena Obeja Pupula e'pa serke ee, e' kuekǐ Skëköl wé kẽ tǎ'. ²³ Skëköl olo burke taië ká e' a, ñies Obeja Pupula olo burke taië ká e' kōs a wēs bö'wö taië olo bur es. E' kuekǐ diwö kẽ tǎ', si'wö kẽ tǎ'. ²⁴ Ká ulitane wakpa serdaë ká e' olo burke e' a. Ká ulitane blúpa wá íyi bua'buá tso' e' bituraë ie'pa wá mè ká e' wakpa a. ²⁵ Ká e' a nañewe kẽ tǎ', kekraë ká dör ñiwe. E' kuekǐ iukkö kẽ wötértǎ'wá yēs. ²⁶ Ká ulitane wakpa wá íyi bua'buá kōs tso', e' bituraë mè ká e' wakpa a. ²⁷ Erë íyi ulitane kẽ dör batse'r, ñies wépa tō ì wër suluë Skëköl wa ese wambletǎ' ö s'kitö'wétǎ', esepa kōs kẽ dōpawá ee. Wépa kiè tso' kitule Obeja Pupula yëkkuö kǐ, yëkkuö e' dör sene michoë yëkkuö, e'pa ẽ dōwami ee.

22

¹ E' ukuökǐ tǎ Skëköl biyöchökwak tō ye' a di' kkaché etö. Di' e' dör maneneë, damiwá sarërëë, e' dör sene michoë dí. E' tskirke wé Skëköl ena Obeja Pupula tulur ikulé kǐ e' ska'. ² Di' e' dami ká e' ñalé kibi e' shushaë. Di' e' kkömik kal tso' wi'kẽ iö'kẽ. Kal e' dör sene michoë moie se' a. E' wörke si' bit ekkẽ. E' wá kiane chë tō duas ek tǎ iwöne dōkà

dabom eyök kᵢ bötökicha (12). Kal e' kō dör buaë kapölie ká ulitane wakpa bua'woie. ³ İ kōs kē dör buaë Skëköl wōa, e' kē ku' ká e' a. Eë ie' ena Obeja Pupula, e'pa tukur ikulé kᵢ. Eë Skëköl kanè mésopa tō ie' dalöieraë. ⁴ Ie'pa tō ie' suëraë iwöbla wa. Ie' kiè tso' kitule ie'pa wōtsa kᵢ. ⁵ Ká e' ñi'wëraë ie' olo tō, e' kuekᵢ nañewe kē ta'ia ká e' a. Kē yi kᵢ diwō ena bö'wō kiarpaia ká suoie. Ká e' wakpa tō s'wëttsë michoë blu'paie.

Jesucristo datskene e' kéwö dökewatke tsinet

⁶ Eta Skëköl biyöchökwak tō ye' a iché: “Ttè kōs ttsé be' tō e' dör mokië e' mik be' erblömi. Skëköl tō ittekölpa patkë' ittè pakök, e' wák tō ibiyöchökwak patkë' i tköraë bet, e' kkachök ikanè mésopa a.”

⁷ Jesús tō iché: “İttsö! Ye' datskene bet. İ tköke i'ñe ta ena i tköraë aishkuö ta ese tté tso' kitule yëkkuö i' kᵢ. Wëpa tō tté e' wà iuteke, ayëcha buaë esepa.”

⁸ Ye' dör Juan. Ye' tō iyi ikkë ttsé sué. Mik ye' tō ittse ena isué, eta ye' e' téwa wöwakköt Skëköl biyöchökwak wörkᵢ idalöiök. ⁹ Erë ie' tō ye' a iché: “İsë kē war! Ye' dör Skëköl kanè méso wës be' ena be' yamipa dör Skëköl ttekölpa ena wëpa kōs tō tté tso' kitule yëkkuö i' kᵢ e' wà iuteke, esepa es. İ Skëköl ë dalöiö!”

¹⁰ Nies ie' tō ye' a iché: “Ttè tso' kitule yëkkuö i' kᵢ, e' wà tköketke bet, e' kuekᵢ kē iblarwa be' wák ë a. ¹¹ Wëpa e' wamblö sulu esepa múat as ikᵢ e' wamblö sulu. Nies wëpa e' ia'uke sene sulusi wa esepa múat as ikᵢ e' ia'ù sene sulusi wa. Erë wëpa dör yësyësë as esepa kᵢ ser yësyësë. Nies wëpa batseo' Skëköl tō as esepa kᵢ ser batse'r.”

¹² Jesús tò ichè: “Ye' datskene bet. Ye' wà iské datse mè sulitane a eköl eköl wes iser es. ¹³ Ye' dör iyi wī ena iyi bata, ttè tsá ena ttè bata. Ye' tso'tke iyi ulitane yöki kewe, ñies ye' ser michoë kekraë.”

¹⁴ Wépa tò idatsi' skueke Obeja Pupula pë wa as idöttsa buaë maneneë Skëköl a, ayëcha buaë esepa. Esepa ë a kawö merdaë dökwa Skëköl ká a, sene michoë e' kéli wö katök. ¹⁵ Erë wépa dör ì sulu wamblökwakpa, wépa wöbatsö alibchök, wépa trërta', wépa dör s'ttökwakpa, wépa tò iyi diököl dalöieke, wépa wöbatsö kachök, esepa kos ate u'rkj, kë dë'wä Skëköl ká a.

¹⁶ Jesús tò ichè: “Ye' dör Jesús, e' tò Skëköl biyöchökwak patké ttè i' kos chök ye' icha eruleë e'pa a. Ye' dör s'blú bak ká iaiaë kiè David, e' aleri datse s'blúie ie' skéie e'. Ye' dör wes bëkwö olo burke dalölöë ká ñirketke etä es.”

¹⁷ Wiköl Batse'r ena Obeja Pupula tayë, e'pa tò ichè: “¡A' shkõ!” Ñies wépa tò ttè i' ttsé, e'pa tò ichö: “¡A' shkõ!” Wépa kos ersine éna sene michoë dí yák, esepa mú dö sene michoë dí yök éme kë tuë ta.

¹⁸ Ì tköraë e' tso' kitule yëkkuö i' kj, wépa tò ittse, esepa a ye' tò ichè i' es: Yi tò ttè i' kj kuötkéka, e' ta esepa we'ikeraë siarë Skëköl tò ì sulu kos tso' kitule yëkkuö i' kj ese wa. ¹⁹ Ñies yi tò ttè tso' kitule yëkkuö i' kj e' wele yéttsa, e' ta esepa a Skëköl kë tò kawö mepa senuk Skëköl ká batse'r e' a, sene michoë kéli wö katök wes itso' kitule yëkkuö i' kj es.

²⁰ Jesús tò ttè i' kos ché a' a, e' tò ichè: “Mokj ye' datskene bet.”

Es e' idir. ¡A Skëképa Jesús, be' shkõ!

²¹ As Skëkëpa Jesús er buaë chõ s'batse'rpa uli-
tane a.

Tte Pa'ali Me' Skëköl tö Se' a
New Testament and Shorter Old Testament in Bribri
(CS:bzd:Bribri)

copyright © 2010 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Bribri

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Bribri

bzd

Costa Rica

Copyright Information

© 2010, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament and Shorter Old Testament

in Bribri

© 2010, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-22

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 29 Jan 2022

70b70297-578d-5d61-9b6f-3119201e28ca